

HET KOLONIAAL WEEKBLAD

ORGAAN DER VEREENIGING

Opgericht door Kolonel
G. E. V. L. van Zuylen,
21 Maart 1900.

OOST EN WEST

„Het Koloniaal belang
is een algemeen
Nederlandsch belang”.

KANTOREN:

HOOFDBESTUUR } HEULSTRAAT 17, DEN HAAG.
INLICHTINGENDIENST } TELEFOON 4519.

KOLONIAAL
ARBEIDS- EN INFORMATIE-BUREAU „OOST EN WEST”:
TIJDELIJK HEULSTRAAT 17, DEN HAAG, TEL. 4519.

MEDEDEELINGEN of INGEZONDEN STUKKEN moeten worden geadresseerd „aan de Redactie-Commissie”, en gezonden aan de Presidente: 7 HEERENGRACHT, DEN HAAG.
Voor Administratie en Verandering van Woonplaats wende men zich tot den Administrateur: HEULSTRAAT 17, Tel. 4519.
Voor Advertentiën tot de DRUKKERIJ TEN HAGEN, NOBELSTRAAT 20, Telefoon intercomm. 2793, beiden DEN HAAG.

CORN. DE JONG ATELIER VOOR MODERNE FOTOGRAFIE
Zeestraat 63 :: Den Haag :: Tel. 6038

INHOUD: Tentoonstelling van Aquarellen van den Javaanschen kunstschilder Pirngadie. — Verslag van het Kol. Arbeids- en Informatie-Bureau „Oost en West” over het jaar 1913. — Uit de Oost-Ind. Mail. — Suriname. — Curaçao. — Wat de Inlander zegt. — Wat de Chinees vertelt. — Vreemde Koloniën. — Oost- en West-Ind. Litteratuur-overzicht. — Leestafels. — Ingezonden. — Mededeelingen. — Officieele Berichten.

In „BOEATAN”, HEULSTRAAT 19, DEN HAAG

TENTOONSTELLING

:: VAN AQUARELLEN ::

van den Javaanschen Kunstschilder PIRNGADIE
TOEGANG VRIJ. :: Elken werkdag van 10 v.m.
tot 6 n.m. ZEGT HET VOORT!!

VERSLAG

van het Koloniaal Arbeids- en Informatie-
Bureau „Oost- en West” over
het jaar 1913.

In de hoofdbestuursvergadering van 26 October 1912 bracht de toenmalige voorzitter, Mr. A. van Gennep, het denkbeeld ter sprake om aan het bestaande informatiebureau van Oost en West verdere uitbreiding te geven, met name daaraan een arbeidsbureau te verbinden. Na deskundige voorlichting, o.a. van den heer Mr. Dr. Tasman, werd de wenschelijkheid erkend, om een centraal lichaam in het leven te roepen waar de wegen van vraag en aanbod elkander zouden kruisen. Dit was tot dusver meestal afhankelijk van het toeval, waarbij dan dikwijls veel tijd en kosten noodeloos verloren gingen en bovendien de noodige toewijding ontbrak. Men werd te vrede een stichting tot stand te doen komen met een eigen kapitaal, dat afzonderlijk zou worden beheerd, aan het hoofd waarvan een bekwaam man als directeur zou worden aangesteld, onder toezicht van het Dagelijksch Bestuur der Vereeniging „Oost en West”, en van de uit de Vereeniging gekozen commissie, die dezelfde kon zijn als aangesteld was over het bestaande Informatie-bureau.

Het gelukte den heer Van Gennep voor zijn denkbeeld de instemming te verwerven van een aantal groote maatschappijen en cultuurondernemingen, die in Indië hare belangen hebben, en die zich bereid toonden, voor de verwezenlijking daarvan eene som ter beschikking van de vereeniging te stellen ten gezamenlijken bedrage van f6700. Dit bedrag werd voldoende geacht om de nieuwe instelling aan den gang te helpen en gedurende twee à drie jaar te houden, in welken tijd zou moeten blijken of ze voldoende levensvatbaarheid zou bezitten om verder in haar eigen kosten te kunnen voorzien door abonnementen van werkgevers of anderen, of heffingen van hen, die door tusschenkomst van het bureau geholpen waren.

Toen het voorts gelukt was in den rijks-nijverheidsconsulent, den heer F. C. Kist, een bekwaam persoon te vinden, die genegen was als directeur der nieuwe onderneming op te treden, kwam bij akte dd. 28 Februari 1913, verleden voor den notaris L. A. van Dijk te s-Gravenhage, de stichting tot stand, bekend onder den naam van Koloniaal Arbeids- en Informatie-bureau Oost en West, die zich ten doel stelt om aan personen, die bij landbouw, nijverheid of handel, van uit Nederland in de Nederlandsche Koloniën of overzeesche bezittingen of omgekeerd, een betrekking of werkring zoeken, of werkrachten behoeven, de gevraagde bemiddeling te verlenen en de noodige inlichtingen te verschaffen.

Het beheer der stichting is opgedragen aan den penningmeester der Vereeniging Oost en West, en als secretaris staat de secretaris van het voormalige Informatie-bureau den directeur ter zijde. Het voormalige Informatie-bureau is hervormd in een Inlichtingendienst om raad en voorlichting te verstrekken aan personen, komende van Indië of aanraking zoekend met Indië, op elk gebied, en werkt met het nieuwe bureau samen, voorzover de voorkomende gevallen daartoe leiden.

Na de oprichting van het Koloniaal Arbeids- en Informatie-bureau werd aangevangen om aan een 600 à 700-tal hier te lande en elders in Europa gezetelde maatschappijen met belangen in Indië, kennis van de stichting van het Bureau te geven, met verzoek als abonné of donateur te willen toetreden en bij voorkomende vacatures in Indië hun personeel door de bemiddeling van dit Bureau te willen betrekken.

Een 14-tal maatschappijen traden als abonné toe, terwijl één zich als donateur op gaf.

Vervolgens werden in de voornaamste bladen hier te lande, wekelijks advertentiën geplaatst, vermeldende de oprichting van het bureau en werd tevens een ieder opgeroepen om zich aan te melden, die gaarne in Indië in een werkring geplaatst wenschte te worden.

Bij honderdtallen kwamen de brieven van sollicitanten binnen. Rijp en groen, alles solliciteerde. Menschen, welke volgens eigen opgaven nauwelijks behoorlijk lager onderwijs hadden genoten, zonder eenige kennis van cultuur, talen of administratie, boden zich als administrateur op plantages aan. Ja, er waren er zelfs die om de lijsten vroegen van de voorkomende vacatures om daaruit eene keuze te doen. Natuurlijk waren er ook geschikte krachten onder. Aan deze allen werd geschreven en hun een lijst ter invulling toegezonden en na terugontvangst van deze lijsten werden de sollicitanten in een daarvoor bestemd register ingeschreven onder de rubrieken, waarvoor zij bleken geschikt te zijn of waarvoor zij zich hadden aangeboden.

Van een 5-tal maatschappijen werden aanvragen tot het bureau gericht om geschikt personeel voor rubberplantages, suiker- en oliëfabrieken en werden voor zoover

dit na te gaan was, 9 jongelui aangenomen en naar Indië uitgezonden.

Van deze 9 jongelui heeft er één het geheele bedrag en 2 anderen de helft voldaan van de bemiddelingskosten, waartoe zij zich verbonden hadden. De anderen waren vertrokken, deels zonder kennisgeving, deels met verwijzing naar de gemaakte overeenkomst, dat zij alleen dan verplicht waren kosten te voldoen, als zij door bemiddeling van het bureau geplaatst waren en daar zij beweerden aan eigen initiatief hun plaatsing te danken te hebben, bijgevolg niets schuldig waren.

Werd naar aanleiding hiervan geschreven aan de Maatschappij aan welke de sollicitanten waren aanbevolen, en om inlichting gevraagd, welke jongelui waren aangenomen, dan werd dit soms medegedeeld, doch ook vaak kwam van die maatschappij om de gevraagde inlichting geen antwoord.

Wat de financiën betreft, zij aangeteekend, dat van de tot een bedrag van f6700 bijeengebrachte gelden gebruik wordt gemaakt voor de dagelijksche uitgaven, zoolang en voorzover deze niet uit andere inkomsten, abonnementen, betalingen van door tusschenkomst van het bureau in een werkring geplaatsten, subsidies e.d. bestreden kunnen worden. Het eerste financieel verslag van den beheerder toont aan, dat na aftrek van de eerste noodwendige uitgaven bij de tot standkoming op 1 Januari 1913 beschikbaar was f6557, en dat op 1 Januari 1914 nog over f4375 te beschikken viel, zoodat in het eerste jaar het kapitaalje was achteruitgegaan met f2200, f500 was ontvangen aan abonnementen en aan vergoedingen door geplaatsten, zoodat in werkelijkheid f2700 uitgegeven werd, n.l. f1800 aan bezoldigingen of toelagen, f700 aan advertentiekosten en f200 aan verschillende andere uitgaven.

Het spreekt van zelf, dat in het eerste jaar van zijn bestaan nog geen bijzondere resultaten te vermelden zijn. De instelling van het bureau, de regeling zijner werkzaamheden, het zoeken van verbinding met werkgevers en werkzoekenden eischten voorloopig veel inspanning. De directeur, de heer Kist, heeft zich in dat opzicht zeer beijverd maar, helaas, ontviel ons onverwacht door den dood deze jonge, werkzame, talentvolle kracht. Hem blijft de eer de zaak in gang te hebben gebracht; zijne nagedachtenis blijve ons deswege in dankbare herinnering.

Met zijne medewerking konden nog voor zijn overlijden tot stand komen de reglementen, welke zijn bekend gemaakt in het Koloniaal Weekblad van 15 Januari 1914, nr. 3 — een betreffende den reeds hiervoren genoemden Inlichtingendienst van Oost en West, welk bureau voornamelijk de taak van het voormalig Informatie-bureau der Vereeniging zal vervolgen, en een angevendende den werkring van het nieuwe Koloniaal Arbeids- en Informatie-bureau Oost en West en de administratieve regeling daarvan. Tot voorlichting van beide bureaux is vanwege de Vereeniging Oost en West ingesteld een com-

PERRY & Co. Hutkoffers - Uitrustingskisten HOOGSTRAAT
- Mailkoffers - Regenjassen - 20.

missie van advies, bestaande uit de heeren: C. R. Bakhuizen van den Brink, Voorzitter; E. M. van den Bergh van Heineoord; Dr. H. Blink; H. D. H. Bosboom; W. L. Megelink; J. M. Pijnacker Hordijk.

Met groote voldoening mogen wij melding maken van de sympathie, welke de totstandkoming van het Koloniaal Arbeids- en Informatiebureau al dadelijk vanwege de Regeering heeft ondervonden, en wij mogen de gegronde hoop koesteren, dat de Regeering, in het bijzonder het Ministerie van Koloniën, van onze diensten meer en meer zal gebruik maken.

Hoewel meer betrekking hebbend op het jaar 1914, mag het verslag niet eindigen zonder dankbaar melding te maken van de goede diensten, door den heer Maitland aan het bureau bewezen tijdens het leven van den heer Kist, maar meer in het bijzonder na diens overlijden, aan de Vereeniging Oost en West in afwachting van eene schikking, door het overlijden noodig geworden.

HET BESTUUR.

Geldelijk Beheer.

UITGAVEN.		ONTVANGSTEN.	
Recapitulatie.	Administratieve kosten.	Recapitulatie.	Verkoop-effecten.
Tractementen f 1800.—	f 0.85	Saldo per 1 Januari f 6,557.26	f 1549.58
Notarisloon " 94.425	" 10.—	Rente " 106.85	" 37.50
Provisie " 2.60	" 10.85	Donateurs " 250.—	" 37.50
Aankoop-effecten " 4723.58	" 10.85	Abonnementen " 130.—	" 175.—
Betalingen door den Directeur " 989.81	" 10.85	Bemiddelingskosten " 175.—	" 175.—
Bewaarloon " 5.40	" 10.85	Verkoop Effecten " 1,549.58	" 1,549.58
Administratiekosten " 10.85	" 10.85	Totaal f 8,827.79	
Totaal f 7626.665			
		Totaal ontvangsten f 8,827.79	
		Totaal uitgaven " 7626.665	
		Saldo conform afgesloten kasboek f 1201.125	

Aan de Dordtsche Bank voor inmissingskosten der toegezegde bedragen f 3.38
 Aankoop van een Chèqueboekje " 1.25
 Aankoop van een Kasboek " 2.80
 Aan traktementen " 150.15
 Totaal f 157.58;
 zoodat op 1 Januari 1913 beschikbaar bleef f 6714.94
 — f 157.58 = f 6557.36.
 Gedurende het jaar 1913 werd aan rente bijgeschreven f 165.85
 Van een donateur werd ontvangen " 250.—
 Abonnementgelden van 13 abonné's " 130.—
 Voor bemiddelingskosten van naar Indië geplaatste aspiranten " 175.—
 Opbrengst van den verkoop van 2 Certificaten N. W. S., ieder groot nominaal f 1000.— " 1549.58
 Saldo beschikbaar op 1 Januari 1913 " 6557.36
 De ontvangsten tot en met 31 December 1913 hebben dus bedragen f 8827.79
 Blijkens de geldelijke afrekening over 't jaar 1913 bedroegen de uitgaven " 7626.665

Zoodat op 1 Januari 1914 aan contanten beschikbaar was f 1201.125
 gedeponereerd bij de Dordtsche Bank, terwijl 4 Certificaten N.W.S., ieder groot nominaal f 1000.— gedeponereerd zijn in open bewaring bij de Ned. Bank te 's-Gravenhage.
 's-Gravenhage, 1 Januari 1914.
 De Beheerder,
 HARTING.

Uit de O. I. Mail.

Wat de **Gezondheidstoestand** betreft zijn de jongste berichten ietwat gunstiger. O.a. meldt de „N. Soer. Crt.“, dat in 1913 te Soerabaja 14.166 prauwen ontzwaveld zijn, waardoor het resultaat bereikt is, dat in 90 à 95 procent der prauwen thans geen ratten meer gevonden worden, terwijl in de overblijvende prauwen slechts gemiddeld 1 of 2 ratten zijn.
 Het is daarom noodig geacht ook de rattenbevolking van de groote schepen zoo gering mogelijk te maken middels periodieke claytonnage, waarmede te Soerabaja reeds een begin gemaakt is, terwijl de hoofdinspecteur van den geneeskundigen dienst ook te Priok en te Makassar een gelegenheid tot periodieke ontzwaveling der schepen wil inrichten.
 Het „Soer. Hbld.“ schrijft o.m., dat te Sempal Wadak na de streng toegepaste ontzwaveling der huizen sedert 4 Maart geen enkel pestgeval was voorgekomen.
 Naar de „Java Bode“ vernam, zal de luitenant-kolonel A. S. Ruzette van het wapen der genie optreden als technisch leider der pestbestrijding, in plaats van Ridder van Rappard en dat van de te Batavia in garnizoen zijnde off. v. gez. twee zich hadden bereid verklaard tot de pestbestrijding mede te werken. Ook de off. v. gez. 2e kl. te Soerabaja L. A. Krol zou er werkzaam gesteld worden.
 Van de pokken in den Oosthoek schreef het „Soer. Handelsbld.“:
 Het aantal pokkengevallen is thans per week veel minder dan in de laatste jaren in dezelfde maanden het geval is geweest. Terwijl het wekelijksch aantal voor geheel Oost-Java in de laatste jaren in de maanden Januari en Februari minstens 200 bedroeg, is dit aantal thans nog geen 100. Als men in aanmerking neemt dat in October j.l. het wekelijksche aantal pokkengevallen 800 bedroeg, dan moet men erkennen, dat de pokkenbestrijding, en voornamelijk de revaccinatie, niet zonder succes ter hand is genomen.

Groote brand.

In den nacht van 16 Maart brak een groote brand uit in de goedang van de Koloniale bank te Semarang. Deze is geheel afgebrand. Zij was gevuld met kapok, copra, suiker, koffie en het eigendom van Chineezers, waarvan het meeste in consignatie was bij Dunlop en Kolff. Verzekering dekt de schade, die drie en een kwart ton bedraagt, geheel.

Inlanders bij de Marine.

Het „Bat. Nbl“ schrijft:
 De luitenant ter zee A. J. Gooszen heeft zijn arbeid in zake de opleiding van inlanders tot oorlogsmatroos, waarvoor hij was uitgezonden, volbracht, en zal per „Grotius“ de terugreis naar Nederland aanvaarden.
 De ten behoeve der genoemde opleiding te stichten school komt te Makassar. Voor den aankoop van een daarvoor benodigd particulier perceel grond, ongeveer 30000 M², groot, hetwelk grenst aan het voormalig quarantainestation ter plaatse, is 12 mille beschikbaar gesteld.

Thans is het wachten op den vice-admiraal Tydeman, die met een nog niet bekend geworden marine-zending komt.

Chineesche erkentelijkheid.

De „Javabode“ verneemt, dat de bekende Chineesche vereeniging Tjong Hwa Hwee Kwan een lange missive heeft gericht tot den heer Oudendijk, die hedenmiddag naar Europa terug vertrekt. De vereeniging zegt in dien brief den heengaanden adviseur voor Chineesche zaken dank voor hetgeen hij in het belang der Chineesche kolonie heeft gedaan tijdens zijn kort verblijf hier te lande.

De Haagsche Commissiebank

37-39 Prins Hendrikstraat - - - 's-Gravenhage

Effecten - Coupons - Beleening
 Prolongatie - Deposito - Cheques

Safe-Inrichting

C.L. BOUCHER
 WOONT
 PAPESTRAAT 11
 SPECIALITEIT IN
 AMERIKAANSCH KANTOOR
 ARTIKELEN - VULPENHOUDERS
 ROEBINDERIJ - BOEKDRUKKERIJ
 * STEMPELINRICHTING *

BIJZONDERE NORMAALSCHOOL
 LAAN VAN MEERDERVOORT 104

Directeur: Ch. KRIENEN, H. e. S. alhier.
 Opleiding voor de akte van onderwijzer en onderwijzeres. Buiten de daarvoor verplichte leervakken wordt onderwijs gegeven in Fransch, Duitsch, Engelsch, Wiskunde en Hygiëne. Om tot de 1e klas toegelaten te worden moeten de leerlingen den leeftijd van 14 jaar hebben bereikt. Meer gevorderde leerlingen kunnen ook tot de hogere klassen worden toegelaten.
 Schoolgeld f 30 voor de 1e en 2e klasse, f 40 voor de 3e en 4e klasse.
 Spreekuren van den directeur Donderdag- en Vrijdagavond van 7—9.
 De Directeur, CH. KRIENEN.

His Master's Voice
 The Gramophone Cy. (Agency)
 EXPORT NAAR O. EN W. INDIË.
 DEN HAAG: 25 Papestraat, Tel. 7211.
 AMSTERDAM: 12 Reguliersbreestr., Tel. 5614.

PLAAT- EN KUNSTHANDEL
 Spiegel- en Lijstenfabriek
 GEKLEURDE EN ZWARTE GRAVURES EN ETSEN
 IN RUIME KEUZE.
 Billijke prijzen voor het Encadreeren van Olieverfschilderijen
 Gravures, Foto's, Platen, Teekeningen, enz.
P. J. CRAMWINCKEL Jr.
 PIET HEINSTR. 36, TEL. No. 1906

Speciaal ingericht voor Export naar de Tropen.
 VELE ATTESTEN VAN INDISCHE FAMILIES.

W. P. de BOCK
 PIET HEINSTR. 71-73. TEL. 1769.
 GAS- en ELECTR.
ORNAMENTEN.

VERKOOPHUIS
 - PRINS MAURITSLAAN 52 -
 VALERIUSSTRAAT DEN HAAG
 - Tramhalte Lijn 3 -
 Eenig adres voor hen die zich goed en voordelig van nieuwe of Tweedehands Meubelen willen voorzien. —
DAGELIJKS (ook des Zondags) GEOPEND
 van 10 tot 4 uur.

De Middelbare Landbouwschool te Buitenzorg.

Dr. W. G. Boorsma, directeur dezer inrichting, brengt in de „Javabode" van 10 Maart j.l. naar aanleiding van 't gesprokene ter inwijding der nieuwe cultuurschool te Soekaboemi, doel en werkring der M. L. B. S. nog eens in herinnering en schrijft o.m.:

„Op 15 September 1913 ving te Buitenzorg de eerste cursus aan van de Middelbare Landbouwschool, wier bestemming is, aan jongelieden, onverschillig van welken landaard, gelegenheid te geven om zich te bekwamen in land- of boschbouwkunde.

Europeanen hebben zich voor de M. L. B. S. niet aangemeld. Het moet trouwens erkend worden, dat, gelijk de toestand van de school op dit oogenblik is, zij niet in voldoende mate rekening houdt met de bijzondere eischen, die een opleiding voor de groote culturen stelt. Het is volkomen verdedigbaar, dat bij de omzetting van de Landbouwschool in de Middelbare Landbouwschool niet de belangen van de vorming van personeel voor de Europeesche culturen op den voorgrond hebben gestaan.

De groote behoefte aan Inl. landbouwkundige ambtenaren en de geringe toeloop van Europeanen in de laatste jaren wettigen de aangenomen gedragslijn: het streven n.l. om aanvankelijk in de eerste plaats bedacht te zijn op de opleiding, in den kortst mogelijken tijd, van Inl. leerlingen voor den Gouv. Dienst. Vandaar, dat de school thans slechts uit twee klassen bestaat en de Europeesche culturen — met uitzondering van de Thee- en Peesche culturen — betrekkelijk kort behandeld worden.

Maar het ligt wel degelijk in de bedoeling, aan de school reeds spoedig een derde leerjaar toe te voegen. Na die uitbreiding zal niet alleen de opleiding der Inl. leerlingen uit den aard der zaak grondiger kunnen zijn dan thans, maar zal ook de vorming van voor de groote culturen bestemde jongelieden wederom behoorlijk tot haar recht kunnen komen."

Suriname.

Wij lezen in „Suriname" van 6 Maart: „Van den heer Louis Bouwmeester Jr., die onlangs met het bestuur van Thalia in onderhandeling trad over een eventueel bezoek van een Hollandsch tooneel-ensemble aan Paramaribo, is nader bericht ontvangen. De eischen, die de heer Bouwmeester stelt, schijnen, naar ons van goede zijde wordt medegedeeld, niet onoverulbaar, vooral niet na hetgeen de heer Bouwmeester in zijn brief nog berichtte, n.l. dat, besluit het ensemble over te komen, zijn vader, de groote Louis, daarvan deel zal uitmaken!

Er komt dan een ensemble van 10 man, met een keurig repertoire en eigen costuums.

Gegeven zullen dan worden o.m. Voerman Henschel, De Koopman van Venetië, Narcis, De Greep, Ontrouw, De Klauw, alle glanstukken van Louis Bouwmeester Sr., benevens andere drama's en blijspelen.

Het gezelschap vertrekt vermoedelijk 22 Mei per Oranje Nassau en is hier ongeveer 8 Juni; speelt hoogstwaarschijnlijk al den dag na aankomst.

Of de heer Louis Bouwmeester Jr. zelf meekomt, staat nog niet vast. Hij vreest, dat hij zal worden achtergehouden door het bouwen van een nieuw theater voor hem."

In het nummer van 13 Maart een oproeping van het bestuur van Thalia tot het publiek:

„Louis Bouwmeester zien, dat was de groote attractie van een reis naar Holland.

De jeugd droomde daarvan, de rijpere leeftijd smachtte er naar. Bouwmeester, Bouwmeester — de „héros" van het Nederlandsche tooneel, de geweldige vertolker van menselijke aandoeningen — hem zien en hooren, dat was voor velen de hoogst denkbare kunstgenieting. Hoevelen zagen den tijd niet voorbijgaan zonder den grooten overtocht naar Holland te kunnen doen? Zouden zij daartoe gaan in staat zijn? Zou Bouwmeester, die al ouder en ouder werd, niet tot het verleden gaan behooren voor zij hem konden bewonderen?

En er waren er, die den breeden waterplas overtrokken, maar bot vingen. Bouwmeester was naar Indië vertrokken!

En nu, wat men niet had kunnen droomen, kan nog gebeuren. Bouwmeester wil zelf hier overkomen. Men hoeft niet naar hem toe te gaan. Hij wil, na de Oost, ook aan de West zijn kunst brengen....."

Na nog het een en ander over de kunstzeilen van Bouwmeester te hebben medegedeeld, eindigt het bestuur van Thalia met deze opwekking:

„Neemt één, twee of meer abonnementen, of stel u garant voor een bepaald bedrag: f 25, f 50, f 100, naar gelang ge 't kunt missen. Helpt deze mooie gelegenheid openen om in de kolonie een groot Nederlandsch kunstenaar te zien en te hooren. Voor u zelve en voor de minder bedeelde land- en stadgenooten."

Wij kunnen het ensemble de verzekering geven, dat de Nederlandsche kunstenaars er met groote geestdrift ontvangen zullen worden en het bezoek aan Paramaribo tot hun aangenaamste herinneringen zal behooren.

* * *

Ook het minder ernstige versmaadt men in onze kolonie niet. Een Amerikaanse ragtime-zanger en danser is daar opgetreden; hij gaf eenige komische en andere dansen en zangen ten beste en vertoonde kunsten op rol-schaatsen. Daar zijn optreden een succes was, zou hij van Trinidad zijn vrouwelijke partner afhalen en dan o.m. de tango ten beste geven.

Ook de Glossop-Harrid Shakespearean Company, die in Demerary met groot succes optreedt in verschillende stukken van Shakespeare, werd in Suriname verwacht.

* * *

Uit „De West" van 17 Maart:

„Nadat bij de jongste verkiezing de lijst waarop de heer Kraan candidaat werd gesteld, ondertekend was door 13 personen, werd besloten ook den heer Hering op diezelfde lijst candidaat te stellen. Daarvoor was natuurlijk de toestemming noodig van de 13 ondertekenaars en beweerd wordt, dat die toestemming ook gegeven is. Van andere zijde wordt echter beweerd, dat niet alle 13 ondertekenaars in de aanvulling hebben bewilligd, hetgeen voor de heeren van Ommeren en May aanleiding is geweest om een klacht in te dienen wegens beweerd onregelmatigheid bij de verkiezing. Er zal dus een onderzoek plaats vinden.

Nadat de lijst was aangevuld met den naam Hering, is zij nog door 15 personen ondertekend, totaal alzoo 28 ondertekenaars."

* * *

Aan hetzelfde blad ontleenen wij het volgende staatte van uitvoer over Januari en Februari 1914. Ter vergelijking wordt daarachter gevoegd de uitvoer in dezelfde maanden van het vorige jaar.

Balata	K.G.	71011	49150
Bacoven (versche)	bos	24277	30197
Idem (gedroogde)	K.G.	5420	36836
Cacao	K.G.	303567	84643
Goud (ruw)	gr.	97790	59918
Hout ☐ of ☐	M ³ .	375	235
Idem (letter)	K.G.	16861	35229
Huiden	K.G.	8806	5970
Koffie	K.G.	77653	48434
Rum of dram 50 pct.	L.	295329	117054
Suiker 1e product	K.G.	2089055	272900
Idem, naproduct	K.G.	60425	306109

* * *

Van de reis van den Gouverneur naar Commewijne en Cottica geeft „De West" van 17 Maart een kort verslag. Meer speciaal voor den heer Kleerekoper, knippen wij daaruit dit brokje:

„Het volgend bezoek gold een vervallen grootheid: de verlaten suikerpl. Eendracht. Het merkwaardigste op deze plaats is thans de school, in de bouwvallige directeurswoning gevestigd. De onderwijzer Frymersum behaalde eer met zijn discipelen: de zwarte en Indiaansche kindertjes, die boven verwachting vorderingen hadden gemaakt.

Typisch was het oogenblik toen de school uitging en de zes- en zevenjarige kleuters in hun corjalen stapten om eigenhandig naar hun woningen te paren. Men vernam, dat sommige dezer kinderen aldus een uur en meer afleggen. Wel een bewijs van leergierigheid."

(„Parel" noemt men in Suriname de pagaai; daarvan het werkwoord „parelen").

Deze corjalen met schoolkinderen, die wij vroeger meermalen gezien hebben, brengt ons een andere oude herinnering voor den geest. Het was bij gelegenheid van een uitstapje naar de Coropinakreek, een zijtak van de Para. Daar zagen wij kinderen naar school..... zwemmen. Aan den overkant der kreek werd de eenvoudige plunje uitgedaan; deze werd met de boeken netjes op de lei geplaatst, de lei op het hoofd en zoo te water, om de kreek over te zwemmen. Over het natte lijf de kleeren weer aangetrokken en zoo naar school!

Op dezelfde wijze zagen wij ze weer van school naar huis gaan. De Hernnhutter zendeling, met wien wij naar dit aardige tafereel stonden te kijken, verzekerde ons, dat de kinderen dikwijls op die wijze ter school kwamen, wanneer zij geen corjaal tot hunne beschikking hadden.

Curaçao.

Er zijn twee „blijde incomsten" te vermelden op Curaçao, n.l. den 1sten Maart, juist op den dag, dien wij aangegeven hadden, kwam H. M. „Kortenaer" uit Nederland aan en den 10en Maart Prof. Kraus op zijn terugreis uit Peru.

We hadden wel wat meer geestdrift in de bladen verwacht over de komst van den oorlogsbodem, waarover toch zooveel geschreven is, toen hij in Nov. j.l. voor goed van Curaçao zoude verdwijnen. Maar dit komt nog wel.

Alleen de „Amigoe" schreef: „Hedenmorgen viel Hr. Ms. „Kortenaer", komende van St. Lucie, onze haven binnen. Het vroege uur belette de menigte niet duidelijk blijk te geven van de algemeene vreugde over den terugkeer van het stationschip. Om 8 uur werden de salutschoten gewisseld. Sedert Maandag was ons Marconi-station in verbinding met het schip.

Hartelijk heeten wij commandant L. v. d. Wal en zijn Etat Major welkom, alsmede alle Jantjes, en hopen, dat de reis naar Mexico maar afspringt en de „Kortenaer" hier kan blijven. Hij is hier ook hard noodig."

* * *

Over de komst van Prof. Kraus daarentegen, zijn de bladen vol. Dit is niet onnatuurlijk, want Prof. Kraus wordt als een tweede Messias, als een redder in den nood beschouwd. We zijn zeer benieuwd naar de resultaten van het onderzoek van Prof. Kraus en naar diens

Hillmer & Co.

Noordeinde 58. Tel. 1667

PIQUÉ HEMDEN
f 2.75, f 3.50, f 4.- f 4.50.

Engelsche Hemden

steeds de nieuwste Dessins
van af f 2.50.

Rijke keuze **DASSEN**
Gemaakte en Zelfbinders.

Instituut „ALPINA"

GERSAU aan het Vierwaldstättermeer.

ONDERRICHT in alle Moderne Talen, zoowel elementaire als hoofdvakken.

VOORBEREIDING voor Universiteit, Politechnicum, Handel en Landbouwkunde.

HEERLIJKE LIGGING, gezond Alpenklimaat. Zeer geschikt voor herstel van zwakke schoolkinderen, of voor diegenen, welke hunne vakantie in Zwitserland willen doorbrengen **MATIGE PRIJZEN**. Prima referentiën. Prospectus op aanvraag verkrijgbaar.

Directeur: PROF. VAN WIJK.

MAISON-DROUOT

WESSER & Co.

Lange Houtstraat 7, hoek Kasuariestr., Den Haag.

Wegens opheffing der zaak

ALGEHEELE UITVERKOOP

der aanwezige goederen tegen zeer verminderde prijzen.

Salon-, Eetkamer-, Heerenkamer Ameublementen, Gordijnstoffen, Karpotten, Oud-Hollandsche Kasten, Vitruines enz., enz., alle in degelijke afwerking en hoedanigheid.

Belangrijke Antiquiteiten voorraad.

Kleermakerij UNICUM

Hofspui 10 (5de Huis van af de Lange Poten.) Tel. 4947

CHEMISCH REINIGEN
REPAREREEN
KEEREN

VERMAKEN

MODERNISEREEN

OPNIEUW VOEREN

OPPERSEN

OPZETTEN van zijden revers

STOPPAGE (onzichtbaar stoppen)

van Dames en Heerenkleeding.

Bekwame werklieden, 1e kl. Dames en Heeren Coupeurs

UNICUM bepaalt den prijs vooruit.

Alle werkzaamheden geschieden bij ons op eigen atelier.

Beschikbaar.

A. SCHARENBERG,

Hofleverancier.

Tel. Interc. 2443.

Specialiteit

Tafel-Serviezen

Zuiver Nikkel, Alpacca, Alpacca Zilver

(wit metaal verzilverd) en Artistiek Tin

als: SOEPTERRINES, GROENTESCHALEN, SAUSKOMMEN, VLEESCH- en VISCHSCHOTELS, Enz..

Zeer groote verscheidenheid.

15 Hoogstraat 15 - Den Haag.

Specialiteit in Electriche Verwarmingsapparaten.

Het beste systeem en de beste kwaliteit.

adviezen om de zaak der havenwerken tot een goed einde te brengen.

Naar aanleiding van zijn komst schreef de „Cur. Ct.“: „Met de Italiaansche boot „Siena” zijn l.l. Dinsdag alhier aangekomen Prof. Dr. J. Kraus en echtgenoot.

Reeds heeft de Prof. een en ander onderzocht. Eergisteren werden in gezelschap van den Gouverneur de werven van de Curaçaosche Handel Maatschappij in oogenschouw genomen en gisteren werd, wederom in gezelschap van den Gouverneur, een bezoek gebracht aan de werven van de firma S. E. L. Maduro en Sons.

De Gouverneur geeft morgen een diner ter eere van den heer en mevrouw Kraus.

Naar onze lezers weten, komt Prof. Kraus van Peru, waar hij geroepen was in verband met plannen tot verbetering en aanleg van havens. Dat hetgeen aldaar onder zijn leiding verricht werd, waardeering vindt, blijkt o.m. uit een hoog gestemd artikel voorkomende in „El Comercio” van Lima en overgenomen door het „Boletín Commercial”.

Van die waardeering legt ook getuigenis af zijn benoeming tot eeredid der „Sociedad de Ingenieros del Peru” en der „Sociedad Geografica de Lima.”

* * *

Prof. Kraus heeft zijn negen dagen op Curaçao wel uitstekend besteed blijkens onderstaand bericht uit de „Cur. Ct.”

„Na een verblijf van negen dagen, zijn Prof. Kraus en zijne echtgenoot gistermiddag met de Spaansche boot naar Europa teruggekeerd.

In de weinige dagen, die Prof. Kraus hier doorbracht, heeft hij getracht zich van onze toestanden zooveel mogelijk op de hoogte te stellen.

De meeste morgens werden besteed aan een grondig onderzoek naar alles wat betrekking had op ons havenbedrijf, en in het bijzonder ook op de verbreding van onze havenmond.

's Middags maakte hij dan doorgaans een autotocht, waarop hij o.m. bezocht het quarantaine-etablisement, de plantage Sta. Barbara, het struisvogelpark „Albertina”, Sta. Rosa en het pensionnaat Welgelegen.

De laatste paar dagen bracht hij een bezoek aan de Emmaschool, de armenschool van het St. Thomas College, de Hendrikschool, de Wilhelminaschool en aan de scholen in het St. Martinusgesticht.

Op de beide eerste scholen vertoefde Prof. Kraus ongeveer een uur lang in de hoogste klasse, waar de kinderen in de verschillende leervakken werden ondervraagd.

Zaterdagavond werd den heer en mevr. Kraus door den Gouverneur een diner aangeboden, waarvoor verschillende autoriteiten met hunne echtgenooten waren uitgenoodigd.

Wij achten het een geluk voor onze kolonie, dat een man als Prof. Kraus, ons eiland met een bezoek heeft willen vereeren, en zijn hem voor zijn komst, dan ook in hooge mate erkentelijk.”

* * *

Aangaande het bezoek aan de particuliere scholen zegt de „Amigoe” het navolgende:

„Prof. Dr. J. Kraus bracht Maandagmiddag met zijne echtgenoot een bezoek aan het meisjescapitaal Welgelegen. De hooge bezoekers stonden eenvoudig in bewondering hier op Curaçao zulk een mooie inrichting aan te treffen. Met de grootste belangstelling doorliepen zij de lokalen, en stelden zij zich van alles op de hoogte. De jongedames waren toevallig op de wandeling, daar het bezoek geheel onverwachts gekomen was, maar toch had de Welcerw. Soeur Supérieure, Sr. Marie Theoderique, nog gelegenheid den heer en mevr. Kraus voor hun vertrek een kleine serenade te brengen door de dameskapel van het Pensionnaat.

* * *

De Emma-, Hendrik- en Wilhelminascholen werden eveneens door dr. Kraus bezocht. Verdere bijzonderheden omtrent dit bezoek zijn ons niet bekend.

* * *

Dinsdagmorgen bracht de H.E.G. heer Gouverneur een bezoek aan de St. Vincentusschool in gezelschap van den heer Kraus. De Professor nam zelf het leesboekje in handen en gaf aan, wat er gelezen moest worden. De jongens hebben gelezen, gerekend, gesproken over kust, eilanden, schiereilanden, alles in de voertaal der school, het Nederlandsch. Daarna werd gelezen „The young foolish mouse” en „El juego y el descanso”. Ten slotte werd er gezongen. Dr. Kraus had plezier in de jongens, zoo ferm en flink kwamen ze voor den dag.

Hij verklaarde, dat hij verrast was over de resultaten van het onderwijs. Het had zijn verwachting overtroffen. Hij was zeer tevreden.

Het bezoek aan deze kosteloze volksschool duurde meer dan een uur.

* * *

Donderdagmorgen, den dag van zijn vertrek, kwam dr. Kraus in het St. Martinusgesticht, maar Z.Ed. trof het slecht. Het was geen school wegens den feestdag van St. Jozef, zooals op den goedgekeurden rooster staat aangegeven.

Toch heeft dr. Kraus nog eenig denkbeeld van deze Zusterscholen meegenomen. Hij doorliep de lokalen, keek naar de opgaven op het bord, zag het werk na in de

schoolschriften, en vond het leuk in een der klassen op iedere bank een paar half afgebreide kousen te zien liggen. Dat gaf hem toch nog eenig inzicht in het onderwijs.

Jammer voor de Eerw. Zusters, dat zij haar volle scholen niet aan het werk hadden, het zou haar meer voldoening hebben geschonken. Dr. Kraus had ze gerust mogen zien.”

* * *

Het Alg. Ned. Verbond kon van Dr. Kraus geen lezing krijgen wegens tijdgebrek, maar ontving van hem den raad te trachten een vereeniging op te richten ter bevordering van het vreemdelingenverkeer, welk denkbeeld binnenkort verwezenlijkt zal worden.

Het is wél een echte Kraus-week geweest op Curaçao!

* * *

In het Engelsche weekblad T. P.'s Weekly, deelt de Engelsche Zendeling Montagne L. Foyle, die op de bovenwindsche eilanden St. Martin en St. Eustatius werkzaam is, aardige bijzonderheden mede over deze eilanden.

Plaatsgebrek dwingt ons het geheele stuk op te nemen; men kan het vinden in de „N. Ct.” van 28 Maart jl. avondblad. De schrijver zegt o.a.: „Als men in 't oog houdt, dat de verbinding met de buitenwereld enkel door sloepen wordt onderhouden en zelfs de post op deze wijze vervoerd wordt, begrijpt men hoe lastig het reizen is. Van moderne gemakken als treinen, gas, auto's, telefonen en telegrafen kennen wij hier volstrekt niets. Hier op St. Eustaticus zijn in 't geheel geen wegen en het geheele eiland is één kar rijk, een ruw voertuig, dat gebruikt wordt als vrachtwagen.”

WAT DE INLANDER ZEGT.

Rechterlijke macht en B. B.

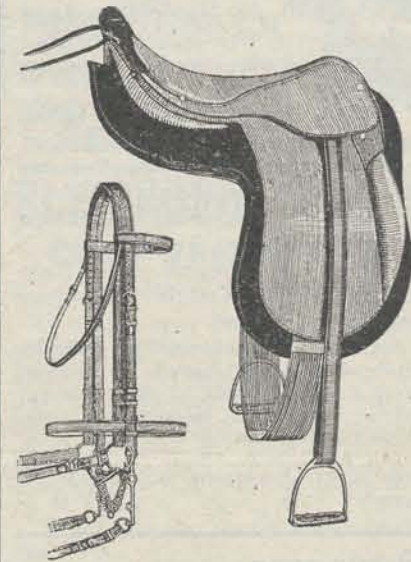
Iedereen roert zich tegenwoordig in de Javaansche maatschappij om vooruit te komen, zoowel op stoffelijk als op geestelijk gebied. De handelaar, de landman, de particulier wil zijn positie verbeteren. Ook onder de Inlandsche ambtenaren wordt deze beweging opgemerkt. Bonden hier en bonden daar. De ambtenaren B. B., O.N. en H., B. O. W. enz. willen voor elkander niet onderdoen. Maar opmerkelijk is het, dat men in dit opzicht niets hoort van de Inlandsche ambtenaren ressorteërende onder het Departement van Justitie. Deze houden zich stil. Zouden zij, in tegenstelling met de andere categorieën van ambtenaren, met hun lot tevreden zijn? Dit schijnt wel zoo, en dit zal dan ook reeds menigeen gedacht hebben, aldus schrijft iemand, die zich „Bintang Jupiter” teekent in de Bintang Soerabaja en vervolgt: Maar die zoo dachten, hebben ten eerste gedwaald, want ook die ambtenaren hebben hunne bezwaren en grieven, welke echter meer den binnenkant van den dienst raken, zoodat de buitenstaanders er weinig of niets van bemerken of hooren, deels omdat zij er niets mee te maken hebben, deels omdat daaraan geen ruchtbaarheid gegeven wordt. Deze ambtenaren timmeren niet aan den weg. Niet tevreden zijn zij, bijv. met de kleine vieze hokken, waarin zij moeten werken, meestal in gehuurde huizen, waar ook de zittingen van den Landraad en het Residentie-gerecht gehouden worden: woningen, welke zeer slecht onderhouden worden. Meer dan eens heeft een hoofddjaks gewezen op den slechten staat en de onbehoorlijke inrichting der kamers, waar de stukken van overtuiging en de goederen van de gevangenen opgeborgen worden. De residentiekantoren, assistent-residentie-bureaux, de woningen van residenten, assistent-residenten, controleurs bij het B.B. zien er netjes, goed onderhouden uit. Zij zijn een lust voor de oogen. Maar men schaamt zich den vreemdeling op menige plaats het landraadgebouw te wijzen. Gemopper is er, dat tegenwoordig de commissarissen van politie belast zijn met het opmaken van de processen-verbaal van voorloopig onderzoek, een cauchemar voor de djaksas, daar genoemde politieambtenaren er gewoonlijk niet veel van terecht brengen en de stukken om- en verwerkt moeten worden door de djaksas, wat veel tijd en moeite kost. Vroeger waren de distriktpolitiehoofden er mede belast, en hunne stukken waren veel beter te gebruiken. De districts- en onderdistrictshoofden zijn nu, wat dit betreft, goed af. De commissarissen van politie hebben voor een groot deel hun werk overgenomen. Doch zij maken er maar wat van; zij verwijzen bijv. in hunne processen-verbaal van voorloopig onderzoek naar verklaringen, die niet bestaan. De djaksas weten soms geen raad met deze stukken van de heeren commissarissen van politie. Ik wil niet beweren, zegt schrijver, dat de assistentwedonos pinterder zijn, dan de commissarissen, maar deze doen de zaken meer met den bekenden Franschen slag af. Van ernst bij het werk is, naar wij vernemen, geen sprake. Een geen wonder, zij staan niet zóó onder controle als de Inlandsche ambtenaren. Van boven af moet een verandering komen in de rechtsbedeeling in het belang van de justiciabelen. Hierin kunnen de Inlandsche ambtenaren, ressorteërende onder het Departement van Justitie, geen verandering brengen. De ondergeschikten onder hen, d.z. de schrijvers, klagen niet afzonderlijk. Zij gaan en doen mee in de groep van andere schrijvers, die dezelfde bezoldiging genieten. Vooral de djaksas tobben en morren. Op hunne schouders valt al het werk, zij krijgen dan ook alle aanmerkingen, zij staan aan alle verdachtmakingen bloot. Zij worden over één kam geschoren: zij knoeien, knevelen, stelen, liegen en bedriegen en worden rijk, zoo wordt

Venduhuis „Die Haghe” Scheveningsche Veer 21 DEN HAAG.

Alle dagen gelegenheid tot inbrengen van goederen.

Veilingsconditie: Men betaalt 4 pCt. van de ten verkoop ingezonden goederen.

DE DIRECTIE.

VERWEEGEN & KONING

Hoogstraat 23
DEN HAAG.
AMSTERDAM.
Kalverstraat 88-90

Complete
HARNACHEMENTEN
voor Ned.-Indië.

Geïllustreerde Prijs-
courant wordt op
aanvraag gaarne toe-
gezonden.

LIJNKAMP'S Kledingmagazijn

Groenmarkt hoek Nieuwstraat
tegenover het Stadhuis

's-GRAVENHAGE

Onze speciale afdeling:

Heerenkleding naar maat

staat onder bekwame leiding van eerste klasse Coupeurs.

Uitgebreide voorraad der laatste Nouveautés in ENGELSCHEN en SCHOTSCHEN STOFFEN.

VRAAGT STALENZENDING MET PRIJSCOURANT

Beschikbaar.

SIGARENHANDEL

P. J. BOUDIER Jr. voorh. E. J. G. OSKAMP

Prinsestraat 1. - Tel. 2403.

VRAAGT:

**Bordoni 3 cent.
Consul 4 cent
Mia Cara 5 cent**

beweerd. Hun geklaag dringt niet tot de buitenwereld door, omdat, zooals hierboven gezegd is, hunne bezwaren en grieven den inwendigen dienst raken, en zij geen invloed kunnen uitoefenen op veranderingen van hooger hand aan te brengen in de wijze, waarop het recht gegeven moet worden. Het ware te wenschen, besluit schrijver, dat ten deze, rechterlijke macht en B. B. niet van elkaar gescheiden werden.

De Rechtspersoonlijkheid der S. I.

De Sinar Djawa is uitermate verheugd, dat de Regeering rechtspersoonlijkheid verleend heeft aan de S. I.-verenigingen te Pekalongan en Kediri. „Lang verwacht, niet gedacht, en toch gekregen"! Want groot was de tegenstand, de tegenwerking, vele de verdachtmakingen, opdat de gevraagde rechtspersoonlijkheid niet verleend zou worden. De kroon is nu gezet op het werk en streven van de S. I., zoo roept het blad uit en vervolgt: De Regeering zelf waardeert nu onze bedoelingen, die niet slecht bevonden zijn geworden. Wij weten, dat de Regeering aanvankelijk geweigerd heeft aan één groote S. I., het Centraal Comité, rechtspersoonlijkheid toe te kennen. Plaatselijke verenigingen mochten wel toegelaten worden, zoo heette het zeven maanden geleden. Indien wij geen goede bedoelingen hadden gehad, dan hadden we ons bij deze beschikking neergelegd en ook de S. I. verder laten rusten; maar wij hebben de bedoeling van den Gouverneur-Generaal geëerbiedigd, de hand gekust, die ons uit liefde sloeg. Wij hebben gedaan, wat de Regeering van ons eischte. Wij wenschen Pekalongan en Kediri geluk met deze gunstige beschikking op hunne aanvragen en brengen eerbiedige hulde en dank aan het N. I. Gouvernement, dat het, zijn woord getrouw, de verlangde rechtspersoonlijkheid niet geweigerd heeft:

*Kekallah Pamarenta Hindia
Tegochlah Keradjaan Ollanda
Rapelah Hindia dan Nederland.*

(Sterk is het N. I. Gouvernement, Waarachtig het Koninkrijk der Nederlanden, Indië en Nederland, zij blijven hecht aan elkaar verbonden). Zoo eindigt het blad, zijn lofreden.

Doelomschrijving der S. I.

Doel en werking van de plaatselijke verenigingen zullen in 't vervolg aldus moeten luiden: De Vereniging stelt zich ten doel de bevordering van de werkelijke belangen van de Inlandsche bevolking, welke samenhangen met grooter materieel welzijn en met hoogere verstandelijke en zedelijke ontwikkeling, waarbij vastgehouden wordt aan de voorschriften van den Islam. Zij werkt aan de emancipatie van de Inlandsche bevolking. Uit deze doelomschrijving volgt, dat landbouw-, nijverheids-, handels- en andere economische en maatschappelijke belangen van de Inlandsche bevolking binnen het gebied van hare werkzaamheid vallen. Ook is de vereniging werkzaam in het belang van de gezondheid der bevolking, van onderwijs en opvoeding. Onderstand wordt verleend aan leden, die buiten eigen schuld en opzet in moeilijkheden verkeerden. Het doel der vereniging is ook om een hartelijken band te onderhouden tusschen de leden en hen op te wekken tot het bewijzen van onderling hulpbetoon. Verkeerde begrippen omtrent den Mohamedaanschen Godsdienst worden tegengegaan en het godsdienstig, godvruchtig leven onder de Inlandsche bevolking bevordert door aanbeveling tot in-acht-neming van de Islamitische godsdienstige voorschriften. Dit doel tracht de Vereniging te bereiken door middel van alle goede en geoorloofde, niet met de wetten des lands in strijd zijnde middelen. Zij zal streven naar samenwerking met zusterverenigingen van gelijk doel. Zij is daartoe lid van de thans te Soerakarta bestaande Vereniging: „Centraal Sarekat Islam". De leden der Vereniging worden onderscheiden in gewone leden, eereleden en donateurs. Gewoon lid kunnen worden: a. alle tot de eigenlijk gezegde Inlanders behorende ingezetenen van..... die den Mohamedaanschen godsdienst belijden en den leeftijd van achttien jaren hebben bereikt; b. alle tot anderen landaard behorende ingezetenen van..... die den Mohamedaanschen godsdienst belijden en den leeftijd van 18 jaren hebben bereikt en van wie ten genoegen van het Bestuur der Vereniging is gebleken, dat zij den Inlander een goed hart toedragen en van wie is te verwachten, dat zij tot diens vooruitgang op geestelijk en stoffelijk gebied zullen medewerken. Slechts ter goeder naam en faam bekend staande personen kunnen lid der Vereniging worden. Eereleden zijn zij, die daartoe door een algemeene vergadering der leden zijn verkozen uit hoofde van groote verdiensten jegens de Vereniging. Donateurs zijn zij, die een gift in eens van f 50 aan de Vereniging schenken of elke maand minstens f 1 bijdragen aan de kas der Vereniging. Ten aanzien van den eed is het volgende bepaald: De tot lid aangenomen candidaat legt, nadat hem den inhoud dezer Statuten en het huishoudelijk reglement nauwkeurig is voorgehouden, in handen van minstens drie leden van het bestuur een eed af, dat hij met inacht-neming van de landswetten en de bevelen der overheid zich zal houden aan het doel tot bereiking, waarvan hij belooft zich te zullen inspannen, zullende hij zich stipt houden aan de bepalingen van deze statuten en het huishoudelijk reglement. Van de leden wordt behalve een geregeld contributie nog een entree gevorderd, welke bij aanneming als lid wordt voldaan en minstens f 0.50 bedraagt. Het bedrag der contributie, zoomede de wijze van betaling worden op een algemeene vergadering bepaald. Indien de vereniging aan één harer leden hulp heeft te verleen, anders dan van geldelijke aard, is ieder lid verplicht naar zijn beste krach-

ten mede hulp te verschaffen, hetzij door eenig werk ten behoeve van den ander op zich te nemen, hetzij door dezen goeden raad te geven. Indien de vereniging geldelijke hulp heeft te verleen, zal, wanneer de stand van de kas dit vordert, van de leden, naar gelang van ieders vermogen, een hoofdelijke bijdrage worden gevraagd. Behoeftige leden zijn van het betalen dezer bijdrage en van de contributie hierboven bedoeld vrijgesteld. Het Bestuur der Vereniging bestaat uit: een president, een vice-president, een of meer secretarissen, één of meer thesauriers, minstens vier commissarissen en één of meer adviseurs. In het Bestuur mogen niet meer dan twee, niet tot de eigenlijk gezegde Inlanders behorende leden zitting hebben en zulks alleen als commissaris en/of adviseur. Enz. (Uit de Oetoesan Hindia).

WAT DE CHINEES VERTELT.

Slecht gezelschap.

L. I. N. te Batavia schrijft in de Tjong Hoa Wi Siën Po, het Chineesche Vrouwenblad, dat de Chineezes over het gezelschap, waarin hunne dochters en vrouwen verkeerden, niet genoeg kunnen waken, daar dit van grooten invloed op de vorming van het karakter is. Het omgaan met andere meisjes en vrouwen van ongeveer gelijken leeftijd, stand en ontwikkeling zal natuurlijk niet licht gevaarlijk zijn. Tegen minder gewenschte invloeden is dan ook nog te waken, maar de ontmoetingen en aankomsten met oudere vrouwen, die als verkoopsters van koekjes, kains, byouterieën, enz. de Chineesche huizen en erven in- en uitloopen, oogenschijnlijk onschuldige praatjes houden, maar eigenlijk andere bedoelingen in 't zicht hebben, zijn o, zoo gevaarlijk voor het jong en onvankelijk gemoed. Want die oude vrouwen, waarvan de meesten vroeger in hare jonge jaren lichtzinnig en behaagziek (lichtekooien) waren, worden nu gebruikt, tegen hoog loon natuurlijk, omdat zij de klappen van de zweep kennen, om meisjes en jonge vrouwen te lokken, tot lichtzinnige gedachten op te wekken. Ik wil hier openlijk tegen deze vrouwen waarschuwen, zegt de schrijfster. Zij zijn niet te vertrouwen. Zij brengen oneenigheid tusschen man en vrouw, verdeeldheid en onrust in het huisgezin. Zij zijn de handlangsters voor slechte partijen om ongeoorloofde betrekkingen aan te knopen. De ouders moesten zulke vrouwen niet op hunne erven toelaten en dergelijke aankomsten met hunne kinderen voorkomen.

Het Chineesche Onderwijs.

De Pewarta Soerabaja schrijft: Wij hebben hier op Java Chineesche scholen, waar onze kinderen het Hollandsch leeren. Des middags gaan zij naar de Hwee Koan scholen, waar zij het Tjeng Im en de wereldtaal, d.i. het Engelsch, leeren (sic!) De kennis der Chineesche taal is voor ons noodig. Waarom zouden wij nu niet met vereende krachten en gouvernementssubsidie inrichtingen kunnen krijgen, ook hooge scholen of universiteiten, waar het Hollandsch, Engelsch, Fransch, Duitsch en Chineesch wordt onderwezen? Het is niet goed onzen kinderen alleen het Hollandsch te doen leeren; zij zouden van hunne landgenooten in China en van ons eigen land kunnen vervreemden, hetgeen voorkomen moet worden. China en de Chineesche Republiek moeten de achtergrond blijven van al onze wenschen en gedachten. Zoo bestaat er ook ten aanzien van den datum en de viering van het Chineesche Nieuwjaar een treurige verdeeldheid, die den lachlust en de bespotting der Europeanen opwekt. De eene partij wil nog de oude, Chineesche jaartelling behouden, de andere de Europeesche of Christelijke overnemen. Op de eene plaats wordt het Imlik gehandhaafd, op de andere den 1en Januari als de eerste dag van het nieuwe jaar genomen. Op sommige plaatsen heeft men den Imlik den 1 Januari. Maar wij begrijpen 't niet, waarom de Chineesche Republiek, de Regeering over zoo'n groot Rijk als China, met zulk een roemrijk verleden, dat een eigen jaartelling heeft, het noodig heeft gevonden de Christelijke jaartelling aan te nemen.

Japanners in Ned.-Indië.

In Indië is het zoo de gewoonte geworden, alzo het zelfde blad, dat, als Japanners vóór het gerecht komen, niemand onder hunne landgenooten te vinden is, genegen als tolk te fungeren, uit vrees van den beklagde of zijne vrienden en familieleden een pak slaag op te loopen. Zoo laatst nog in Deli, toen een Japanner een veroordeeling van zes dagen gevangenisstraf opliep. In zijn hotel teruggekeerd, sloeg Jamagoetji — zoo heette hij — alles kort en klein. Daarna ging hij den hotelhouder te lijf. Toen kwam een landgenoot aan de beurt, omdat deze als getuige in de zaak gediend had. Een groote consternatie ontstond in de Chineesche wijk. De politie kwam spoedig tusschenbeide om ongelukken te voorkomen. Het hoofd der Japanners te Medan heeft aan het Bestuur verzocht negen rumoerige landgenooten, waaronder den bovengenoemde, uit Indië te verwijderen. Zij hebben geen voldoende middelen van bestaan, zijn slecht van gedrag en anderen tot overlast. In elk geval ware het te wenschen, zegt het blad, hunne vergunning tot verblijf niet te doen verlengen.

Van Vreemde Koloniën.

Klein-Azië.

De voordracht voor twee inspecteurs-generaal is den Sultan aangeboden, er zijn twee Nederlanders bij, de zaak vraagt dus niet alleen van uit een algemeen koloniaal

Sigaren-Magazijn
„TRIO",
Lange Poten 19 Den Haag.
Speciaal adres voor Java Cigaretten
van
MAC GILLAVRY - DJATI ROENGGO.

Een Gemeubileerde 2de Étage te huur,

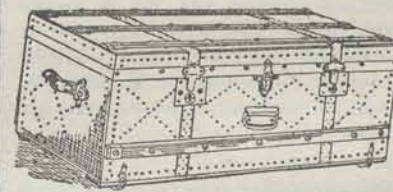
voorzien van Electricch Licht, Telephoon en verdere Moderne Gemakken.

Hoogewal 13-14,
's-Gravenhage HOLLAND.

THE BERLITZSCHOOL OF LANGUAGES
WELBEKEND - BU ALLEN DIE MET VERLOF IN NEDERLAND VERTOEVEN
DE GELUK ONDERWIS IN
DUITSCH, ENGLSCH, FRANSCH, SPAANSCH, ITALIAANSCH, enz.
LET OP HET JUISTE ADRES DER ORIGINEELE BERLITZSCHOOL
— OVER DE WAALSCH Kerk —
58^a NOORDEINDE NIET BOVEN KRUL TEL. 2234

W. POPPINK, Telefoon No. 4485

Prins Hendrikstraat
141-143 - Den Haag.

Geheel gepantserde Hutkoffers.
Voor het bagageruim, 100 c.M.,
lang, 50 c.M. breed, 50 c.M. hoog
m. bak f 10.50. Voor de hut
100 c.M. lang, 50 c.M. breed, 35
c.M. hoog, met bak f 9.—. Voor
de hutten der nieuwe booten
100 c.M. lang, 50 c.M. breed
40 c.M. hoog met bak f 9.50.

VOOR DE SCHOONMAAK.

KASTPAPIER wit, rood, blauw en bruin à 20, 30, 40 en 50 cts p. 24 vel.
KASTPAPIER PER ROL.
KASTRANDEN wit, gekleurd en in linnen.
KASTPAPIER met rand, 12 vel 12 cents.
GLASPAPIER (imitatie glas in lood).
Vraagt MONSTERBOEKEN ter inzage.
PUNAISES wit, staal en koper. — TOUW.
ROLLEN CREPE-PAPIER in diverse kleuren en gloemd.
BORDPAPIER — BLOEMPOTRANDEN.

Boek- en Kantoorboekhandel.

E. VAN ANDEL,

WEIMARSTRAAT 16a, bij de Suezkade. DEN HAAG.

INSTITUUT VOOR MEISJES

EXTERNAAT — BEPERKT INTERNAAT.]

Kronenburgersingel 2 en 4, Nijmegen (Holland)

School- en Pensioengeld internaat f 800.—

Met inbegrip der vacaties . . . f 1000.—

De Directrice: A. J. NELCK

Beschikbaar.

A. H. HARTGRINK & ZONEN,
Prinsegracht 30 DEN HAAG.
Telefoon H 2048.

Fabriek van fijne Vleesch- en Vetwaren.

Is U

een geregelde verbruiker van onze artikelen? Zoo niet Neem dan eens proef en U is een VASTE AFNEMER.

Aanbevelend.

oogpunt, maar ook van bijzonder Nederlandsch standpunt, onze oplettendheid.

Het brengen van oostelijk Klein-Azië onder goed geregeld bestuur is een reuzentaak, zoowel door de daar onder de bevolking heerschende begrippen en toestanden, als, in niet mindere mate, door het personeel waarmee de organisateurs hun werk zullen hebben te volbrengen. Hierbij komt dan nog als derde factor van niet minder beteekenis, de twijfelachtige medewerking, die van Constantinopel te verwachten is. De bevolking is niet aan een geregeld bestuur gewend, zij ziet in den ambtenaar niet de vertegenwoordiger van een onkreukbaar gezag, maar een afkoopbaar en omkoopbaar bestuursagent, en de ambtenaar, die zich zelf zou willen opwerpen tot het begrip dat wij in Nederland van een officieel persoon hebben, vindt van de regeering weer geen steun en hulp, vaak eerder het tegendeel, als dan bovendien zijn traktement telkens en herhaaldelijk niet, of veel te laat, of slechts voor een deel wordt uitbetaald — ja! dan blijve hij eens de onkreukbare vertegenwoordiger van het gezag, dat eerbied zou moeten afdwingen!

Voor de beteekenis van Turkije, voor de goede verstandhouding der mogendheden, wier belangen in dat deel van de wereld in den laatsten tijd zoo nauw in elkander grijpen (Klein-Azië, Perzië, Bagdadspoor, Persische golf), is 't noodig in Anatolië persoonlijkheden met de organisatie te belasten, die, los van de Turksche opvattingen en gebruiken, bij machte geoordeeld kunnen worden vastheid in 't moeras te brengen. De groote mogendheden namen de leiding van de geheele zaak in handen.

Buitenlandsche inspecteurs-generaal zullen het hervormingswerk organiseren en besturen, om aan de Armenische en Koerdische bevolking in de 6 oostelijke provinciën van 't Aziatisch-Turksch gebied veiligheid van persoon en bezit te bezorgen, door hen onder een geregeld, eerlijk en krachtig bestuur te brengen.

De uitslag van de beraadslagingen van de 6 groote mogendheden was, dat de gezant van Rusland — voor de drievoudige entente — en die van Duitschland — voor 't drievoudig verbond — met de Porte zouden onderhandelen. Niet zonder moeite zijn de ambassadeurs het met de Turksche regeering eens geworden, maar ten slotte werd het volgende toch als grondslag voor de keuze aangenomen: de twee gouverneurs-generaal zouden vakmannen zijn op bestuursgebied, onderdanen van z.g.n. neutrale kleine mogendheden, de 6 mogendheden zouden een voordracht van 4 personen maken, waaruit de Sultan twee zou benoemen. De gouverneurs-generaal zullen de ruimste bevoegdheid krijgen om zich te mogen bemoeien met alle bestuursaangelegenheden, zij zullen alle ambtenaren — ook die der rechterlijke macht — mogen schorsen wegens nalatigheid, plichtsverzuim, onbekwaamheid of misbruik van gezag, hierop moet dan ontslag volgen als de gouverneur-generaal dit heeft aangevraagd. Deze bevoegdheid strekt zich niet uit tot de gouverneurs der provinciën, maar om te voorkomen dat deze een belemmering voor de behoorlijke doorvoering der hervormingen zouden kunnen worden, kan de betrokken gouverneur-generaal zoo noodig aan de regeering den raad geven om een gouverneur te doen vervangen, de Porte moet dan binnen een week beslissen. Wijkt haar inzicht af van dat van den gouverneur-generaal, dan is de beslissing in laatste instantie aan de gezanten der mogendheden in overleg met de Porte.

Spraken de berichten aanvankelijk van volkomen overeenstemming over een voordracht van 2 Belgen en 2 Nederlanders, nadien hoorde men noten kraken van een voorkeur door Rusland en Frankrijk voor Belgen getoond, terwijl Engeland meer voor Nederlanders pleitte; de Porte zou aangespoord worden haar keuze naar den zin van een dezer partijen te richten. Waren de leden der „entente" het dus niet eens, die van het „verbond" schenen geen voorkeur te hebben. Duitschland beijverde zich het daartoe te leiden één Belg en één Nederlander gekozen te krijgen. Op dezen voet scheen de voordracht gemaakt, de beslissing genomen te zullen worden.

Maar in 't laatst is er nog een verrassing tusschen geslopen. Toen de namen der voorgedragen bekende werden, bleken deze te zijn onze landgenooten de secretaris-generaal van het Departement van oorlog (oud-officier) Doorman, en de assistent-resident bij het binn. best. in N. I. m. v. Westenk; de twee Belgen waren Henri en de Guys, beiden gewezen hoofd-ambtenaren in Kongo, maar, en dit was de verrassing, er was een vijfde kandidaat bijgevoegd, majoor Hoff, een Noor.

Bij het drijven van Rusland, terzijde gestaan door Frankrijk, om geen Nederlander gekozen te krijgen, deed dit dadelijk de onderstelling ontstaan dat de keuze nu wel zou worden één Belg en de Noor. Bij 't schrijven van dit artikel, kennen wij den uitslag echter nog niet.

Terwijl de hoogere politiek zich aldus bezig hield met de aanwijzing van opperleiders, speelde de lagere binnenlandsche politiek in Klein-Azië weer een diep drijfver af, die voorheen als onlusten der Koerden bijna periodiek voorkwamen, maar die in den laatsten tijd juist waren weggebleven, zoodat men er ditmaal werkelijk door verast werd.

De Sjeich Molloh Selim werd door zijn aanhangers bevrijd, terwijl hij tusschen gendarmes naar 't gerechtshof werd gebracht. Dit gaf den stoot tot een oproerige beweging van voldoende omvang om Bitlis, waartegen de opstandelingen aanrukten, in een moeilijke positie te brengen. De ontevredenheid was gericht tegen de hervormingen van de Jong Turken en den invloed van de buitenlanders. De in Bitlis aanwezige gendarmes, het kleine garnizoen,

dat over artillerie en mitrailleurs beschikte, verdedigde zich dapper. De aanvallen werden afgeslagen. Uit Hoeah werden troepen te hulp gezonden.

Zoo spoedig, dat aan de waarheid even getwijfeld moest worden, kwam een bericht van het herstellen der goede orde, bij de gevechten waren 7 Turksche soldaten gesneuveld, 13 gewond, bovendien waren 22 burgers gewond en 2 gedood. 42 Koerden waren gevangen genomen, 150 gevallen.

Bij een poging om zich van een paar der Koerdenhoofden meester te maken, waren de Turken zoo onhandig deze in 't Russische consulaat een wijkplaats te laten vinden en zoo werd de Porte andermaal weer eens voor de moeilijkheid geplaatst van uitlevering te moeten vragen van schuldige onderdanen, die zich op dergelijke wijze aan vervolging wisten te onttrekken. Rusland toont zich niet erg genegen op die aanvraag in te gaan. Zoo heeft de opstand een staartje. De Koerdische senator Abdel Karler gaat aan 't hoofd van een delegatie met een bijzondere opdracht van de Porte naar Koerdistan, allicht weet hij deze aangelegenheid in 't reine te brengen vóórdat de te kiezen gouverneurs-generaal in functie zullen treden. Maar het hier vermelde geeft, naast en behalve hetgeen boven over de hun wachtende taak werd opgemerkt, toch ook nog een denkbeeld van de bemoeienissen die er binnen hun bestuursveld kunnen vallen.

De levensstandaard in Australië.

De Australische Statenbond heeft als beginsel aangenomen, dat alle arbeiders moeten kunnen verdienen wat noodig is om te leven. De wettelijke bemoeienis met de salarisregeling van alle employés strekt zeer ver uit. Waarschijnlijk zijn de inkomsten voor alle categorieën van arbeiders er hooger dan waar ook elders in de wereld. Moet men hierbij in aanmerking nemen dat de huur der woningen er eerder hooger is dan die in Engeland, daarentegen zijn de prijzen der meeste levensbehoeften er laag. Brood b.v. is niet duur, schapenvleesch evenmin.

Onlangs heeft rechter Heydon voor 't hof van arbitrage te Sydney een uitspraak gedaan, die de aandacht trok, omdat zij vaststelt wat 't leven in den Bondsstaat kost. Er moet een grondslag worden aangenomen voor de salarissen, die als minimum mogen gelden om in Nieuw Zuid Wales in 't onderhoud te voorzien, waarbij dan een maatstaf was te voegen om deze te wijzigen naar gelang de duurte van het leven toe- of afnam. Rechter Heydon besliste, dat in Sydney een inkomen van 2 p.st. 8 sh. per week thans als zoodanig minimum moest gelden voor een gezin dat drie kamers en een keuken bewoont. In overeenstemming hiermede werd voor den geheelen staat als minimum loon aanbevolen, voor gewonen arbeid 8 sh. 6 d. per dag, en 9 sh. voor zwaar werk.

Wij meenen, dat deze cijfers aan actualiteit winnen in verband met het berichte voornemen om Nederlanders aan te sporen een landbouwkolonie in Australië te gaan vormen. (Zie 't voorgaande nummer v. h. Kon. Wkbl.)

Verkeerde invloeden in Samowa.

Het vermoeden van eenige Europeanen door Samowasche inlanders, behoefde geen aanleiding te zijn om, nu de mail nadere bijzonderheden gebracht heeft, op het bericht van eenige weken geleden terug te komen, dat, helaas, niet tot de zeldzaamheden behoort, maar de gouverneur der Duitsche kolonie meent de opwelling tot die daad te moeten toeschrijven aan oorzaken bij welke zeker wel even stil gestaan mag worden.

Vier inlandsche politie-soldaten wisten door inbreking in 't bezit van patronen te komen. Onder voorwendsel van gevuchte koelies te zoeken, meldden zij zich op de plantage Lesa, ongeveer 15 K.M. van Apia. De adjunct van den planter zeide hun, dat er geen deserteurs waren en wilde hen verplichten tot heengaan, daarop antwoordden zij met eenige kogels, die den Europeaan dood ter aarde deden storten. De planter zelf snelde toe en kreeg eveneens een doodlijk schot. De moordenaars namen de vlucht naar Malie, waar zij zich in een huis barricadeerden. Den volgenden dag verscheen een troep politie-oppassers en Europeesche vrijwilligers om zich van de gevaarlijke sujetten meester te maken. De sommatie tot overgave werd echter door een goed gevuld vuur beantwoord, waardoor nog een Europeaan gedood en een ernstig gewond werd. De belegeraars deinsden niet terug, gingen daarentegen tot den aanval over. Drie der schuldigen vond men dood, de andere was zwaar gewond, maar werd toch den volgenden dag gevonnist en opgehangen.

Het gebeurde deed den gouverneur twee besluiten uitvaardigen, die bij 't eerste vernemen enigszins eigenaardig luiden. De cinematograaf-uitvoeringen te Apia werden verboden en het inlandsche politiekorps werd ontbonden. De autoriteiten meenen dat de bioscoop-voorstellingen, waarin cowboys- en andere dergelijke ondernemingen een groote rol spelen, een verwilderende werking uitoefenen op den geest der inlanders. De tweede maatregel staat in verband met de samenstelling van 't politiekorps. Aanvankelijk werd dit uit zoons van hoofden gerecrueteerd, maar de lust bleek niet groot, zoodat er allengs elementen van minder allooi voor genomen moesten worden. Het korps zal voortaan of uit Europeanen, of uit inlanders, die niet op Samowa thuis behooren, worden samengesteld.

De les is heel duur gekocht!

Waarschuwing landverhuizers.

De consul-generaal der Nederlanden te Pretoria waarschuwt tegen landverhuizing van arbeiders naar Zuid-Afrika, indien niet vooraf zekerheid is verkregen dat de belanghebbenden bij aankomst aldaar arbeid zullen vinden.

CONSERVEN - TIELEMAN & DROS

LEIDEN - HOLLAND.

Blikgroenten

Visch, Vleeschwaren
Soepen, Pickles, Jams

Leveranciers aan het Departement van Koloniën, Oorlog, Marine en aan de voornaamste Stoomvaartlijnen.

TOKO BOGOR,

Suezkade 122b.

Telefoon Haag 3472

SPECIAL ADRES voor de beste Indische Ingrediënten.

Heerlijke SAMBAL OELEK, enz.

A. J. LINNEWEEVER,

Westeinde 32a - 's-Gravenhage.

Orthopaedisch Schoenmaker

KURKVERHOOGINGEN

OP VERSCHILLENDE MANIEREN.

Laarzen met baleinen, Laarzen met sieunwerk, Beugellaarzen, enz. enz.

Beschikbaar.

1ste Rotterdamse

Maatschappij van verzekering tegen ongevallen

Oudehavenkade n.r. 1. Plan C, Rotterdam.

Directie: P. R. MEES, J. BRUNSTING.

Individuele Ongevallenverzekering,

Automobilverzekering, Enz. Enz.

VRAAGT PROSPECTUS.

€ Hoofdvertegenwoordiging voor Ned. Oost-Indië.

te SOERABAIA.

STENDERT BRUIN

Valeriusstraat en Lubeckstraat

TELEF. 6359.

MANUFACTUREN, LINGERIEËN,
MODE ARTIKELEN.

CONFECTIE.

CORSETTEN.

THE KING

VEILIGHEIDS-

VULPENHOUDER

met gouden pen

en schroefdop. In elke richting te dragen

zonder lekken.

MET VULLER EN CLIPS f 4.—

J. MEEUSSEN & ZON - Den Haag - Korte Poten 32

Gebroeders Domhoff

Hofkleermakers van Z. K. H. den Prins der Nederlanden.

's-Gravenhage

Rotterdam

Parkstraat 8.

Mosseltrap 5-6-7.

Heeren- en Dames-Kleermakerij.

Uitrustingen voor Oost- en West-Indië.

Uniformen voor Zee- en Landmacht.

Rij- en Automobielkleding.

Amsterdam

Nijmegen

Heerengracht 422.

Graafsche weg 9-

Waar, niettegenstaande herhaalde waarschuwingen, wederom gezinnen naar Brazilië geëmigreerd zijn, die aldaar in kommervolten toestand geraakten, wordt de aandacht van belanghebbenden er dringend op gevestigd, dat personen, die naar Brazilië emigreren en niet slagen, in geen geval meer kunnen rekenen op geldelijken bijstand of terugzending naar Nederland voor rekening van het Rijk.

Aan hen, die voornemens mochten zijn om, afgaande op aanbiedingen van de „Danaher-Holton Company”, te Minneapolis, naar de Ver. Staten te emigreren, wordt aangeraden, alvorens daartoe te besluiten, inlichtingen in te winnen bij het dep. van Buitenlandsche Zaken.

OOST- EN WEST-INDISCH LITERAATUUR-OVERZICHT.

Een Indische Bibliotheek.

De heer H. G. Bom te Amsterdam heeft verspreid den „Catalogus van de uitgebreide bibliotheken over Nederlandsch-Indië, nagelaten door wijlen de heeren Dr. Th. v. B.,... en kolonel W. F. Versteeg. Tijdschriften, Genootschapswerken, Boekwerken”. Genoemde heer Bom zal deze rijke bibliotheken verkoopen den 27en en 28en April a.s.; hij zegt nog nimmer zulk een uitvoerige en belangrijke bibliotheek over Ned.-Indië onder den hamer te hebben gebracht. „Die bibliotheek is n.l. van zóó groote beteekenis, dat zij veilig als Aanleg-Bibliotheek voor eene Indische Instelling kan dienen”, meent de heer B. en hij hoopt, dat ze niet per nummer, maar en bloc zal worden gekocht, opdat het kostbare geheel voor Nederland en Koloniën moge behouden blijven.

Bij het doorlezen van den catalogus blijkt, dat de heer B. niet overdrijft; het zou werkelijk jammer zijn, als deze belangrijke boekery versnipperd werd.

Mededeelingen Ned. Zendinggenootschap.

Inhoud van deel 58 (1914), 1e stuk: Hoe te prediken voor heiden en mohammedaan? door Dr. A. M. Brouwer. III. De plaats der prediking. IV. De taal der prediking. — Over „neutraliteit” van heeren Oost-Indische bestuursambtenaren tegenover de Christelijke zending, door A. Hueting. — Si Sampat Sampaten, door J. H. Neumann. — De zending Paulus, door Dr. A. C. Kruyt. — De voorstellen tot reorganisatie der Indische Kerk, door Joh. Rauws. — Belangrijke verschijnselen op Zendinggebied.

Mr. J. G. Pott.

Het jongst verschenen nummer van „De School” bevat het portret van Mr. J. G. Pott, waarbij het hoofdbestuur van het N. I. O. G. een woord van hooge waardeering heeft gevoegd voor de wijze, waarop deze oud-directeur van onderwijs steeds de belangen der personen heeft vereenigd met het dienstbelang.

De Indische Mercur.

No. 14 bevat de volgende bijdragen: Een school voor de landbouwpraktijk in de tropen, door Dr. R. Boersma. — Sugar analysis, door Dr. H. C. Prinsen Geerligts. — De toepassing van de zwavelzure ammoniakbemesting bij de Java-suikerindustrie, door W. F. G. Ders. — Korte werken voor de cocos- of klappercultuur, door M. J. Kuen. — Nogmaals „Irrigatie”, door M. Ijelaar. — Gouvernements Kina-onderneming. Verslag over het jaar 1912, door Prof. P. van der Wielen. — Het voorkomen van nuttige mineralen op de Philippijnen, door N. Wing Easton. — De Gouvernements koffie-proeftuinen. — De Europeesche kulturen van Nederlandsch-Indië. — Het eenwfeest der Nederlandsche Bank. — Kultuurberichten. — Kleine mededeelingen. — Financiële berichten en verslagen, zómede de overige wekelijksche rubrieken.

Gambirkultuur in den Riouw-Archipel.

Van de in den Riouw-Lingga archipel gedreven wordende kulturen is die van gambir de belangrijkste. In de laatste jaren is men zich echter zeer gaan toeleggen op de heveakultuur, ten deele een gevolg van de maalse in den gambirhandel. Ter bevordering van de kultuur in den Riouw-archipel werd het invoerrecht in het gebied van gambir van daar afkomstig in Februari 1909 met f 5.— verminderd en gebracht op f 15.— per 100 K.G. In de „Javasche Courant” van 10 Maart is een wet afgevaardigd, waarbij weder een belangrijke verhoging van het invoerrecht van uit Riouw afkomstige gambir heeft plaats gehad. Het tarief is n.l. thans teruggebracht tot f 5.— per 100 K.G., terwijl de van elders afkomstige gambir (h.v. van de Oostkust van Sumatra, Banka, Westerafdeeling van Borneo, enz.) onderworpen blijft aan een invoerrecht van f 20.— per 100 K.G. Het tijdstip, waarop de nieuwe wet in werking treedt, is door den Gouv.-Gen. bepaald op 10 Maart 1914.

Weekblad voor Indië.

Mr. J. F. Dijkstra artikel in No. 47 van het Weekblad over „Nieuwe behoeften”, ook van de bevolking op Java. — Een ongenoemde behandelt de „voeding van melkvee”. — De heer M. van Gansbeke geeft het begin eener geïllustreerde beschrijving der reis van Gouv.-Gen. Idenburg naar de peststreek op Java. — De heer A. Buno Heslinga beschrijft het leven van den bekenden Arabier, adviseur honorair voor Arabische zaken, Said Oethman bin Abeloellah bin Jahja bin Akil al Aloewie, die den 18en Januari j.l. te Batavia overleed. Als adviseur van de Ned.-Indische Regeering heeft hij zijne adviezen steeds zonder bijbedoelingen of nevedachters gegeven en voor Dr. Snouck Hurgronje en diens opvolgers was hij eveneens een grooten steun. Zijn waardeering voor onze regeering heeft hem echter vele vijanden gemaakt bij de Arabische bevolking van Ned.-Indië en ook daar buiten.

Jubileumnummer Weekblad voor Indië.

In bovengenoemd Nr. van het Weekblad wordt mededeeld, dat ter gelegenheid van het 10-jarig bestaan een jubileumnummer zal worden uitgegeven met een overvloed van illustraties en belangwekkende bijdragen. Ter eere van het jubileum heeft de uitgeefster (de Naaml. Verootschap Soerabajasch Handelsblad te Soerabaja) besloten dit feestnummer gratis toe te zenden aan allen, die er om vragen. De bestellingen zullen te zijner tijd geleidelijk worden uitgevoerd.

Geneeskundig Tijdschr. voor Ned.-Indië.

De aflevering van jaargang 1914 van het Geneesk. Tijdschr. voor Ned.-Indië bevat o.m. de volgende opstellen: Eenige opmerkingen over beri-beri en over polyneuritis bij

hoenders, door Dr. G. Grijns. — Eerste jaarverslag van de oogklinik van het Leger des Heils te Semarang over de jaren 1908—1912 (met autoreferaat), door Dr. W. A. Wille. — Bijdrage tot de kennis der onderscheidkenmerken tusschen Javaansche huis- en veldratten met betrekking tot de epidemiologie der pest op Java, door Dr. O. L. E. de Raadt. — Een typhus-epidemie, uitgaande van een bacillendragers (met autoreferaat), door Dr. Ch. Winkel. — Enkele aantekeningen over het voorkomen van tuberculose onder Inlanders in Batavia (met autoreferaat), door A. E. Sitsen. — Pestbestrijding te Shanghai en pestbestrijding op Java, door Dr. O. L. E. de Raadt. — Eenige opmerkingen naar aanleiding van: „Wat kan een patiënt tengevolge van een Salvarsan-infusie overkomen”, door H. W. J. van Dijken, door J. S. Hollander.

Tijdschrift voor het Binnenlandsch Bestuur.

Inhoud van de Februari-aflevering: Atjeh up to date, naar officieele bescheiden bewerkt, door G. J. van Eybergen (met kaart). — De misstanden bij de werving op Java (slot), door J. W. Meyer Ranneft. — De inportheel en de Inlandsche maatschappelijke bewegingen op Java, door Mr. J. C. Kielstra. — Hygiënische maatregelen bij den aanleg van openbare werken, door C. L. — Boekbeoordeeling, door C. L.

Koloniaal Tijdschrift.

De April-aflevering van het „Koloniaal Tijdschrift” heeft den volgende inhoud: Het arbeidsvraagstuk in Nederlandsch-Indië, door D. G. Stibbe. — De adatrechtspraak in de residentie Palembang, door E. Perchaer. — Eene zwenking, door W. F. L. Boissevain (handelt over reorganisatie van het Binnenl. Bestuur op Java en Madoera). — Hedendaagsch Indië, door F. J. Couwenberg (slot). — Nog een protest, door G. Th. Stibbe. — Positieverbetering (voor de ambtenaren bij het Binnenl. Bestuur) in 't zicht. — Kroniek, door Tertius (De Gouv.-Generaal naar de peststreek). — Het arbeidsvraagstuk op Java. — Drie-jarige diensttijd voor de hogere pensioenen. — Nieuwe strafbepalingen. — Persoverzicht, door A. H. J. G. Walbeem en Ch. P. J. Elok. — Vreemde koloniën, door A. M. — Aanteekeningen betreffende de begroting van Nederlandsch-Indië voor het dienstjaar 1914.

De Hollanders jaarlijks feestelijk herdacht in de Philippijnen.

In het 15 April 1914-nummer der Annalen van O. L. Vrouw van het Heilige Hart, komt onder bovenstaand opschrift een merkwaardig artikelje voor, waaraan we een en ander ontleenen. De schrijver S. H. Peeters, m. S.C., herinnert aan een feest „La Naval” genaamd, hetwelk sedert 1646 jaarlijks in de Philippijnen gevierd wordt „ter eeuwige herinnering aan de beroemde veldslagen, onder aanroeping van Maria gewonnen door het klein en zwak Spaansch legertje tegen de geweldige, reusachtige Hollandse vloeten in de Philippijnsche wateren....”

„Hadden de Spanjaarden toen het onderspit gedolven, dan waren de Philippijnen niet wat ze nu zijn: zij zouden nooit den naam verworven hebben van „Parel der Zeeën in 't verre Oosten”, zij zouden niet zijn de Philippijnen van Lagazpi en Magallanes, maar een Hollandsche kolonie, onderworpen als Java en Sumatra en vertreden in het slijk eener volslagen en vernederende heidensche abjectie”.

De schrijver, die het bovenstaande vertelt aan de hand van het Philippijnsche katholieke dagblad „Libertas”, is van oordeel, dat wij het hiermede wel kunnen doen en vraagt of we er ook iets waars en redelijks tegen kunnen inbrengen? Noch Java, noch Sumatra heeft hij gezien, maar wat hij alzooveel heeft over den „Gordel van Smaragd” stemt hem nu juist niet tot blijde herheid en hij kan niet helpen, dat zijn eerbied voor de Compagnie leelijk gedaald is, vooral sinds de 5 jaren, welke hij op de Philippijnen door bracht.

Nog lezen we in het artikelje de mededeeling, dat het aantal Hollandsche missionarissen, thans op de Philippijnen werkzaam, op 60 à 70 man kan geschat worden en na de Spaansche, welke meer en meer verdwijnen, het talrijkst zijn. Dit ontlokt den schrijver de vraag: „Heeft Nederland wellicht hier iets goed te maken, dat de Voorzienigheid ons hierheen leidde, in afwachting dat Neerlandia Catholica den gouden sleutel vindt, om hier de poorten van de eigen Oost te ontsluiten?”

Leeszaal Heulstraat 17.

Opgave van dagbladen en tijdschriften, ter lezing liggend in de leeszaal van het Hoofdbestuur van „Oost en West”, Heulstraat 17, Den Haag, welke dagelijks, Zonen feestdagen uitgezonderd, geopend is van 's morgens 9—6 uur 's namiddags:

De Planter, De West, De Surinamer Bode, Sumatrapost, Sumatrabode, De Padanger, De Sumatra Courant, Javabode, Bat. Nieuwsblad, Soer. Handelsblad, Nieuwe Soer. Courant, Deli Courant, Atjeh's Nieuws- en Advertentieblad, Preangerbode, Javasche Courant, De Locomotief, De Banier, Het Witte Kruis blad, De Nieuwe Vorstenlanden, De Hofstad, enz., benevens 20 diverse Maleische bladen en tijdschriften, en tal van Brochures, Jaarverslagen, enz.

Verscheidene periodieken, waaronder: Hou en trou, Vrede door Recht, De Stem van Indië, Tijdschrift voor economische geographie, Nederl. Zending-Genootschap, Indisch Genootschap, Weekblad voor den handeldrijvenden en industrieelen middenstand, Exportblad, Cultura, Deutsche Kolonial Zeitung, Ned. Zendingbode, Maandbericht van het Weekblad voor Indië met Dames Weekblad, Insulinde, Deutsche Wochenzeitung für Niederland und Belgien, La Gazette de Hollande, Ned. Staatscourant, enz.

Leeszaal Laan van Meerdervoort 187.

Bat. Nieuwsblad; De Locomotief; Het Soer. Handelsblad; De Sumatra-Post; De Sumatra-Bode; Tjahaja Sumatra; De Ind. Mercur; Weekblad voor Indië; De Bandelier; De Banier; De Ind. Gids; De Vrouw in de XXe eeuw; Neerlandia; Bandera Wolanda; Koloniaal Tijdschrift; Handelsberichten v. h. Min. van Landbouw; Korte Berichten voor Landbouw, Nijverheid en Handel; Tijdschrift der Mij. voor Nijverheid; Publicaties v. h. Ned. Ind. Landbouw-Syndicaat; Archief v. d. Suikerindustrie in Ned.-Indië; Brochures, enz.

Maison IHLE
40 BAZARSTRAAT hoek Anna Paulownastraat
TELEPHOON 4408.
1ste KLAS HUIS VOOR
Fransche Costumes, Mantels en Tailleur-Costumes
naar maat.

WIJNHANDELAAR.
DISTILLATEUR.
LIKEURSTOKER.
HERDERSTRAAT 24, - DEN HAAG.
Fabriek: OOG IN 'T ZEILSTRAAT 85-87.
STELREGEL: TELEFOON 839.
Prima Kwaliteit. :: Billijke Prijzen.

P. B. VAN MOORSEL & Co
Kerkplein 11-12, naast het Hoofdpostkantoor.
Torenstraat 5-6 - Telefoon 2898 - Den Haag
Goedkoopst adres voor het geheel of ged. installeren van woningen.

TOKO ROKO
Edisonstraat 83. DEN HAAG.
EXPORT NAAR OOST- EN WEST-INDIË
VAN PRIMA HANDWERK-SIGAREN IN ALLE PRIJZEN.

Gas-Gloeilicht.
De nieuwe **Spaarbrander** van de **Kindermann's Gas-Gloeilicht-Maatschappij**, voor Staand en Hangend licht, geeft circa 30 pCt. besparing aan Gas — Grooter Lichteffect — Minder onderhoudskosten. 32
Abonnement voor onderhoud.

VERTEGENWOORDIGER VOOR 's-GRAVENHAGE,
J. J. VERBURG, PAPESTRAAT 17.

C. L. v. d. DONK,
Wagenstraat 41-43

Complete Salon-, Eet- en Slaapkamer-Ameublementen.
Prachtige sorteering 11
Gordijnstoffen, Tapijten en Linoleums.
Vraagt onze Prijzen en Foto. Franco levering.

Ingezonden.

WIE HELPT ONS?

De Christelijke Militairen-Bond voor Oost- en West-Indië heeft militairen-tehuizen te Meester Cornelis, Buitenzorg en Tjimahi. Zij genieten den steun der regeering en worden door de militairen zeer op prijs gesteld. De Bond steunt ook tehuizen van particulieren. Tot voor kort was er zoo een tehuis te Salatiga. Nu is dat echter opgeheven, zeer tot leedwezen van de militairen.

Tot den Bond is een verzoek gekomen, aldaar een tehuis te stichten en een huisvader uit te zenden. Dat verzoek wordt gesteund door den Militairen Commandant. Als er toe wordt overgegaan, kan gerekend worden op den steun van de regeering, doch eerst moet er een begin zijn.

Voor het huren van een huis, het meubileren, en het uitzenden van een huisvader met familie is ongeveer 4000 gulden noodig.

De Chr. Militairen-Bond heeft voor dit doel reeds 2200 gulden ontvangen.

Wie helpt mee aan het bijeenbrengen der nog ontbrekende 1800 gulden en zoo aan het oprichten van een militairen-tehuis te Salatiga?

Het wordt er zeer begeerd en 't is er zeer noodig.

Het Bestuur van den Chr. Mil. Bond voor Oost- en West-Indië:

Ds. H. TEN KATE, te Sliedrecht, Voorzitter.

Jhr. Mr. A. F. DE SAVORNIN LOHMAN Jr., Secretaris, Amsterdam, Keizersgracht 547.

Ds. M. A. ROUWENHORST, te Leersum, Penningmeester.

Mededeelingen.

Van de Afd. 's-Gravenhage:

Verlag over het jaar 1913.

In het afgelopen jaar verloor de Vereeniging een harer verdienstelijkste leden.

De Algemeene Secretaris, de heer G. C. A. de Witt, die, gedurende een reeks van jaren, zijn beste krachten wijdde aan den bloei onzer Vereeniging, overleed den 15en Mei.

Allen, die wijlen de Witt gekend hebben en met hem in aanraking kwamen, zullen erkennen, dat de Vereeniging in hem een ijverig, nauwgezet lid verloren heeft.

De begrafenis had met veel luister plaats, lijkst en wagen waren met bloemen en kransen bedekt, zeer velen bewezen hem de laatste eer. Aan de geopende groeve hield o.m. de Voorzitter, de heer Prakken, een rede, waarin verdiensten van wijlen de Witt als mensch en als lid der Vereeniging hulde werd gebracht.

Bestuur.

In de algemeene vergadering van 27 Februari 1913 werden als bestuursleden gekozen de heeren Dr. H. D. Benjamins, Majoor L. J. Hoogkamer, P. Zeijdel en mej. A. J. van Loghem.

Ter vervanging van den heer G. C. A. de Witt werd de gep. Maj. van het N. I. Leger, J. A. Soetens, als Algemeen Secretaris gekozen, die tevens zitting nam in het Bestuur in plaats van den heer Hoogkamer, die de benoeming niet had aangenomen.

Leden.

Op 1 Januari 1913 bedroeg het aantal leden	932
Bijgekomen	238
Totaal	1170
Afgegaan:	
Bedankt	108
Overleden	20
Overgegaan H. B.	93
Andere Afd.	18
Totaal	239

Zoodat het aantal leden op 31 December bedroeg een vermindering dus van één lid.

Van de 239 leden, die onze Afdeling verloor, bleven 111 leden voor de Vereeniging Oost en West behouden.

Statuten.

Ondergingen geen wijziging.

Buitengewone Alg. Vergaderingen.

Hadden niet plaats.

Voordrachten, gezellige bijeenkomsten.

De heer Jhr. Graafland hield 2en Paaschdag eene lezing over de „Europeesche vrouw in Indië”, welke gevolgd werd door een zeer goed geslaagde soiree van de Vereeniging „Con Moto”, ons door de leden dier Vereeniging aangeboden, daarna volgde nog eene gezellige danspartij, waaraan door menig paar werd deelgenomen.

Den 9en November hield de gep. Kapitein K. Kooiman, een interessante lezing over Suriname, meer in 't bijzonder over de zeden en gewoonten van de Indianen en Boschneegers van het District Marowijne, door tal van lichtbeelden toegelicht; hier gold met recht „les absents ont tort”.

Leeszaal.

De leeszaal mag zich slechts in een matig bezoek verheugen: 1 à 2, dikwijls geen enkele, bezoekers per dag, op maiddagen wil het aantal bezoekers wel eens tot 4 à 5 stijgen.

Het Ministerie van Koloniën gaat geregeld door de leeszaal van interessante lectuur te voorzien.

Zes verschillende Indische couranten, tijdschriften, week- en maandbladen worden geregeld ontvangen.

In het afgelopen jaar werd de leestafel aangevuld

o.m. met: Die Insel Nias bei Sumatra, die Heilkunde der Niasser, door Dr. J. P. Kleiweg de Zwaan. De Bree sprekende Toradja's van Midden-Celebes, door N. Adriana en Alb. C. Kruijt. Ned. Indië, Land en Volk, Geschiedenis en Bestuur, Bedrijf en Samenleving, onder leiding van den oud-Minister van Koloniën H. Colijn, De Batikkust in Ned. Indië en hare Geschiedenis, door G. P. Rouffaer en Dr. H. H. Junybol.

Na het overlijden van den heer Stibbe werden geen boekwerken meer ontvangen van de Nederl. Afd. der N. I. Maatschappij van Nijverheid en Landbouw.

Restaurant.

De resultaten van het Restaurant zijn niet rooskleurig.

De eerste maanden van het jaar waren zeer slecht, wat moet worden toegeschreven aan onware berichten, die in omloop waren gebracht, als zou het Restaurant gesloten zijn.

Verlag der Commissie van opvoeding, onderwijs, huisvesting, enz. over het jaar 1913.

In tegenstelling met de beide vorige jaren, werd in het afgelopen jaar door drie families de hulp ingeroepen tot plaatsing van kinderen, doch, voor zoover bekend, werden zij niet geplaatst bij door ons aanbevolen families.

34 families boden aan kinderen bij zich te nemen, hen werd er op gewezen, dat het hoogst zelden voorkomt, dat plaatsing voor kinderen gevraagd werd en dat mogelijk een advertentie in de Indische bladen, tegen April of Mei, meer kans van slagen zal hebben.

Inlichtingen omtrent inrichtingen voor onderwijs en opleiding tot onderwijzers werden 3 maal gevraagd, muzieklessen 7 maal, lessen in moderne talen 3 maal, lessen in Oostersche talen en Indisch Staatsrecht 1 maal.

Veelvuldig was het aanbod van gemeubileerde kamers met- of zonder pensioen 33, terwijl 31 maal de hulp werd ingeroepen om adressen.

Rechtstreeksche aanvraag uit Indië voor pensions kwam een paar maal voor.

Inboedels ter overname werden 3 maal aangeboden, 1 maal gevraagd, overname van huishuur 2 maal aangeboden, tijdelijke huur van gemeubileerde kamers 2 maal aangeboden.

Eenmaal werd de tusschenkomst van den Secretaris ingeroepen door een met verlof zijnd Oost-Indisch Ambtenaar in een geschil met den eigenaar over het verhuren van een door hem bewoond gemeubileerd huis, wat tot genoegen van den huurder werd beslist.

Een andermaal kwam een dergelijk Ambtenaar de hulp inroepen in een geschil met den leverancier van zijn inboedel, van den uitslag werd geen gericht ontvangen.

Een O. I. Ambtenaar, die plan heeft met verlof te komen met een gezin van 5 volwassen personen, een verlofstractement van f 150.— 's maands, f 3000.— contanten en grootsche plannen heeft, wat betreft de opvoeding van zijn 3 dochters, vroeg inlichtingen omtrent een landreis van Marseille naar den Haag.

Hem werd geantwoord, dat, indien die f 3000.— bestemd zijn voor de landreis, bij dan het best deed een reisgids te vragen bij den agent der betrokken Stoomvaartmaatschappij, doch indien dat bedrag zijn eenige bezitting was, werd hem in overweging gegeven, liefst met de boot door te gaan naar Holland, en die contanten te besteden voor aanvulling van zijn verlofstractement.

Klachten over pensions kwamen niet in, voor zoover zij bij Oost en West zijn aangesloten, wel werden vier klachten ingebracht van buiten de Vereeniging staande pensions.

De wnd. Voorzitter,
M. TEN BOSCH-BOSSCHER.
De Secretaris,
J. A. SOETENS.

Verlag der Commissie voor hulp aan werkzoekenden en van raad aan naar Indië vertrekkenden, over het jaar 1913.

Door 12 dames werd de hulp der commissie ingeroepen om plaatsing als kinderjuffrouw in Indië of Holland, als verpleegster of hulp tijdens de reis naar Indië.

Gevraagd werden 6 kinderjuffrouwen voor Indië, waarvan, zoo ver bekend, 2 werden geplaatst, uit Indië kwam een aanvraag om eene gouvernante, wat niet tot het gewenschte resultaat leidde.

5 dames gaven zich op voor het waarnemen der huishouding, als gezelschapsdame of lectrice.

Gevraagd werden 4 dames voor de huishouding, waarvan 1 geplaatst werd.

1 heer verzocht aanbeveling voor het schrijven van novellen.

2 gegageerde militairen zochten een hun passenden werkkring.

3 dames wenschten in aanmerking te komen voor het geven van lessen in de moderne talen of opleiding voor admittie-examen Hoogere Burgerschool of Gymnasium.

3 dames vroegen aanbeveling voor muzieklessen.

1 dame voor het geven van lessen in nuttige en fraaie handwerken.

1 dame voor ademhalings-gymnastiek en hygiënisch spreken.

Er werden gevraagd 53 baboes, 40 baboes en 3 jongens boden hun diensten aan.

1 dame en 5 heeren zagen zich gaarne geplaatst op handelskantoren of bij de cultures in Indië.

1 heer voor het hotelwezen.

4 dames als modiste of coupeuse in Indië.

F. W. VAN WIJK,

DAMES-KLEERMAKER.

TOLLENSSTRAAT 118 - TELEFOON 3235.

Speciaal adres voor: PLUCHE MANTELS,
BONTMANTELS en TAILOR-MADE COSTUMES
naar maat.

C. HOYNG,

Spuistraat 20-22 Den Haag.

AMSTERDAM - UTRECHT.

Onze Geïllustreerde Catalogus is een
uitstekende handleiding om zich op
huishoudelijk gebied in te richten.

TAFELSERVIEZEN, GLASWERK, LEPELS
VORKEN, MESSEN, GASOLINELAMPEN.

Prijscourant gratis.

N. LOEB, Noordeinde 109

Kleding en Meubilering op termijnbetaling.

20 gulden, per maand 2 Gld.

40 " " " 4 "

60 " " " 5 "

N.V. Boekdrukkerij v.h. Fa. T. C. B. TEN HAGE

Nobelstraat 20 - 's-Gravenhage

Blom's Moderne Kookkunst

(Geïllustreerd).

Sste Druk.

Indische Rijsttafel

Fijne Rund- en Varkensslagen

Conservenboek

(Geïllustreerd).

VERKRIJGBAAR BIJ HH. BOEKHANDELAREN EN
AAN HET BUREAU DER NAAML. VENN.Sigaren Ex- en Import Maatschappij
v/h L. LANGE.

Leverancier van Z. K. H. Prins

Hendrik der Nederlanden.

Hertog van Mecklenburg, enz.

Lange Voorhout 86, 's-Gravenhage

SPECIALA VERPAKKING VOOR DE TROPEN.

HOOGFIJNE LICHTBREMER SIGAREN

GEIMPORTEERDE HAVANA SIGAREN

Aan reflectanten voor de 3 laatste categorieën werd medegedeeld, dat het wenschelijk was zich te vervoegen bij het koloniaal arbeids- en informatiebureau en hun werd in overweging gegeven een advertentie te plaatsen in de voornaamste Indische bladen.

Een en ander bracht veel correspondentie mede, waardoor de uitgaven aan porto's nog al opliepen.

In verband daarmee werd door de commissie, in een bestuursvergadering der Afdeeling, voorgesteld in den vervolge van niet-leden der Vereeniging, die de hulp der commissie inriepen, een bedrag van f 2.— te vorderen voor administratiekosten.

Door dat Bestuur werd bepaald, dat ieder niet-lid, die om de een of andere reden oprame verzocht in het aanbevelingsregister, f 1.— zou betalen.

In den loop van het jaar bedankte de heer P. Zeijdel als bestuurslid om gezondheidsredenen, terwijl de heer G. C. A. de Witt door overlijden aan de commissie ontviel; in zijn plaats werd de heer J. A. Soetens als secretaris gekozen, in de vacature Zeijdel werd niet voorzien.

De wnd. Voorzitter,
M. TEN BOSCH—BOSSCHER.
De Secretaris, J. A. SOETENS.

Uit deze verslagen blijkt dat in veler behoeften kon voorzien worden en de commissie reden van bestaan behouden.

Het komt ons voor, dat meer propaganda moet gemaakt worden; volgens mededeeling van den Secretaris toch komt het meermalen voor, dat met verlof komende Indische families hem mededeelden, dat zij in Indië nog nimmer van het bestaan van Oost en West hadden gehoord.

Daartoe is in de eerste plaats noodig dat de leden onzer Vereeniging in hun kring medewerken tot bekendmaking en verspreiding van het doel en het streven der Vereeniging en hun kennissen aansporen als lid van Oost en West toe te treden.

De Voorzitter, PRAKKEN.
De Secretaris, J. A. SOETENS.

Rekening en Verantwoording der gelden van de Vereeniging Afdeeling 's-Gravenhage der Vereeniging „Oost en West” over het jaar 1913 van de Penningmeesteresse.

Debet	Credit
Saldo 1912 f 141,735	Salaris Algemeen Secretaris f 475,—
Contributies over het jaar 1913 2625,—	Bureau Huur Afdeeling Den Haag 350,—
Aan gekweekte renten 1913 36,—	Hoofdbestuur 1022 leden (f 200 1912 betaald) 566,50
	Telefoon 21,60
	Aan gehouden lezingen en onkosten daarvan 349,72
	Afgevaardigde Afdeeling Den Haag 6,65
	Terugbetaalde contributies 6,50
	Abonnementen Weekblad Indië en Ind. Gids 25,—
	Aan Contributies, Oranje Kruis, Linschoten en Banier 21,—
	Porto's voor de Ind. couranten en onkosten 54,275
	Innen contributies, zending borderels, groote en kleine rekeningen, porto's en bureaunkosten 281,305
	Voordeelig saldo 1913 met inbegrip van rente 645,185
	f 2802,735
	f 2802,735

De Commissie van Verificatie.

Gezien en goedgekeurd met een voordeelig saldo van zeshonderd-vijftig en veertig gulden drie-en-zestig-en-een-halve cent, zijnde volgens bovenstaande rekening f 645,185

Rectificatie te veel geboekte uitgaven Quinta d'Albani op bladz. 18 45

w.g. E. MARCELLA.
„ Mej. MAARSCHALK.
„ KLUIJKENS.

De Penningmeesteresse der Vereeniging Afdeeling 's-Gravenhage der Vereeniging „Oost en West”.
M. TEN BOSCH—BOSSCHER.

Van het Informatie-bureau: Mijningenieurs voor Indië.

Bij het mijnwezen in Nederlandsch-Indië kunnen in vasten of in tijdelijken dienst, in het laatste geval ten minste voor een tijdvak van drie jaren, worden geplaatst ingenieurs, bij voorkeur Nederlanders, komende in de eerste plaats in aanmerking zij, die te Delft, Berlijn, Aken, Clausthal, Freiburg i/S., Brussel, Leuven of Luik gediplomeerd zijn, terwijl de in Duitschland geëxamineerden ten minste in het bezit van het diploma van bergingenieur moeten zijn.

Buitenlanders zullen voorshands slechts voor tijdelijken dienst kunnen worden uitgezonden, doch met het vooruitzicht om desverkiezende bij gebleken geschiktheid en gelegenheid tot plaatsing in vasten dienst over te gaan.

De bezoldiging van hen, die in vasten dienst worden aangesteld bedraagt f 350 (driehonderd vijftig gulden) 's maands, met twee jaarlijksche verhoogingen van f 50 (vijftig gulden) 's maands elk, eene tweejaarlijksche verhooging van f 50 (vijftig gulden) 's maands en vijf driejaarlijksche verhoogingen van f 100 (eenhonderd gulden) 's maands elk, alzoo tot een maximum van f 1000 (een duizend gulden) 's maands.

In verband met practijk kunnen al dadelijk eene of meer verhoogingen worden toegekend. In geval van plaatsing in tijdelijken dienst bedraagt de bezoldiging voor pas afgestudeerde ingenieurs f 400 (vierhonderd gulden) 's maands en voorts voor hen, die practijk hebben van minder dan twee jaar, ten hoogste f 450 (vierhonderd vijftig gulden) 's maands voor hen die meer dan twee, doch minder dan vier jaar practijk hebben f 500 (vijfhonderd gulden) tot ten hoogste f 550 (vijfhonderd vijftig gulden) 's maands, en voor hen die meer dan vier jaar practijk hebben f 600 (zeshonderd gulden) tot f 800 (achthonderd gulden) 's maands, al naar gelang van omstandigheden.

Voor het geval op lager traktement dan het maximum begonnen wordt, zal dit laatste bereikt kunnen worden door jaarlijksche verhoogingen van f 50 (vijftig gulden) 's maands.

De aandacht van gegadigden wordt er op gevestigd, dat in geval van overgang van tijdelijken in vasten dienst, geen aanspraak bestaat op eene hogere bezoldiging dan genoten

zou zijn wanneer de opneming in vasten dienst dadelijk bij de indiensttreding had plaats gehad.

Ten aanzien van reis- en verblijfskosten en binnenlandsche verloven in Nederlandsch-Indië zijn op de tijdelijke ingenieurs toepasselijk de bepalingen geldende voor ambtenaren in vasten dienst daar te lande.

Aan de uitzending naar Indië is verbonden:

a. vrije overtocht naar Indië als gouvernementspassagier der 1ste klasse, e.g. ook voor het wettig gezin, en voor hen die in tijdelijken dienst worden geplaatst, gedurende één jaar op denzelfden voet recht op overtocht naar Europa, na afloop van den driejarigen tijdelijken dienst, niet gevolgd door een vaste aanstelling, dan wel binnen drie jaar (eveneens zonder dat zoodanige aanstelling heeft plaats gevonden) in geval van ontslag, mits dat niet in verband met de laatste alinea van deze bekendmaking de verplichting medebrengt om gelden terug te storten;

b. eene tegemoetkoming in de kosten van uitrusting ten bedrage van f 1500 (een duizend vijfhonderd gulden) voor hen, die voor vasten dienst worden uitgezonden en ten bedrage van f 1000 (een duizend gulden) voor hen, die voor tijdelijken dienst worden uitgezonden;

c. eene voorloopige bezoldiging van f 100 (eenhonderd gulden) 's maands voor hen, die voor vasten dienst worden uitgezonden en van f 150 (een honderd vijftig gulden) 's maands voor hen, die voor tijdelijken dienst worden uitgezonden; ingaande met den dag van inschepping naar Nederlandsch-Indië.

Zij, die in aanmerking wenschen te komen, behooren zich bij gezegeld adres te wenden tot het Departement van Koloniën, onder overlegging van:

a. hun diploma;

b. een door de bevoegde autoriteit afgegeven bewijs van goed maatschappelijk gedrag, dat, indien het in het buitenland is opgemaakt, gelegaliseerd moet zijn bij een Nederlandsch gezantschap of consulaat;

c. hun geboortebewijs,

en voor hen die Nederlander zijn:

d. een door den betrokken burgemeester afgegeven certificaat, ten blijk dat voldaan is aan de verplichtingen, welke voor hen uit de Militiewet zijn voortgevoerd.

In het adres moet worden vermeld of de candidaat gehuwd is en e.g. het aantal zijner kinderen.

Door een vanwege het Departement van Koloniën in te stellen onderzoek zal moeten blijken van fysieke geschiktheid voor den Indischen dienst.

Zij, die ter beschikking van den Gouverneur-Generaal worden gesteld, verbinden zich tot teruggave van alle gelden, welke aan hen en te hunnen behoeve worden voldaan ter zake van overtocht en van tegemoetkoming in de kosten van uitrusting, indien zij binnen den tijd van drie jaren (of van vijf jaren in geval van overgang in vasten dienst) na aankomst in Nederlandsch-Indië, anders dan ten gevolge van welbewezen ziels- of lichaamsgebreken, buiten eigen toedoen ontstaan (ter beoordeeling van de Regeering) worden ontslagen, of indien zij niet binnen den hun aangewezen tijd naar Nederlandsch-Indië vertrekken, dan wel de reis derwaarts moedwillig afbreken. (Nederlandsche Staatscourant van 26 Maart 1914, No. 72).

Officieele Berichten.

Uit de Javasche Courant van 20 Maart 1914, No. 23.
Benoemingen, enz.

Civiel Departement.

Verleend: 8 maanden verlof aan den accountant F. H. van Schagen, 8 maanden aan den stationscommissie B. J. J. Velsink, 8 maanden aan den leeraar A. F. L. Troll, een jaar aan den opzichter H. B. Kolling.

Benoemd: tot predikant te Pasoeroean F. Pont.

Tijdelijk belast: met de betrekking van assistent-hortulanus E. H. Stuit, van inspecteur van het lager onderwijs in de 4e inspectie W. Karssen.

Gesteld: ter beschikking van den Algemeenen Secretaris Mr. J. de Riemer, van den president van het Hooggerichtshof van Ned.-Indië Mr. A. C. Lagerwey, van den voorzitter van den landraad te Soerabaja Mr. J. J. de Flines, van den directeur van Gouvernementsbedrijven F. A. Tentua, van den Directeur der Burgerl. Openb. Werken W. H. A. Jacometti.

Benoemd: tot depôthouder bij de opiumregie te Batavia A. G. F. Beekman Lapré en te Toeloengagoeng P. S. Diepening, tot kapitein der Chineezers te Soerabaja The Ing Bie, tot len deurwaarder bij den Raad van Justitie te Batavia H. J. Coppers.

Ontheven op verzoek ervol: van de waarneming der betrekking van tijdelijk civiel gezaghebber J. F. Haver Droeze. Toegevoegd: aan den assistent-resident der Bataklanden N. H. Veenstra, de administratieve ambtenaar A. O. van der Velden.

Belast: met de waarneming der betrekking van aspirant civiel gezaghebber F. A. M. Merens en geplaatst in de res. Palembang.

Benoemd: tot onderwijzeres te Padang Mej. B. G. Nash, tot onderwijzer te Makassar Chr. Lapré, tot id. te Padang H. Nauta, te Batavia A. de Geus, te Soebang Ch. A. Emeis, te Djokjokarta G. Jansen, tot onderwijzeres te Djokjokarta Mep. A. M. E. van Lierop.

Overgeplaatst: naar Batavia de onderwijzer G. Th. Vonk. Tijdelijk werkzaam gesteld: als onderwijzeres te Balikpapan Mevr. M. J. van Wagenveld-Bökenkamp.

Ontheven: van de waarneming der betrekking van verpleegster bij het krankzinnigengesticht te Buitenzorg Mej. D. van der Horst.

Gesteld: ter beschikking van den inspecteur van den burgerlijken geneeskundigen dienst van Oost-Java, de gouv.-geneesheer F. H. Meihuizen.

Benoemd: tot stationscommissie J. B. Meijer, tot opzichter J. L. Mannot, beiden bij de S. S. op Java (Westerlijnen).

Geplaatst: te Serang de benoemde algemeen ontvanger der 3e klasse C. F. Samuels.

Militair Departement.

Ontheven: van zijn plaatsing bij de Ve afdeeling van het Departement van Oorlog (hoofdbureau der militaire administratie) en gesteld ter beschikking van den hoofdinspecteur der militaire administratie, de 1e luitenant der militaire administratie E. C. Stieltjes.

Geplaatst: bij de Ve afdeeling van het Departement van Oorlog (hoofdbureau der militaire administratie) de 1e luitenant der militaire administratie C. W. Pantekoe, administrateur van het militair hospitaal te Batavia.

Geplaatst: als administrateur van het militair hospitaal te Batavia, de 1e luitenant der militaire administratie E. C. Stieltjes, gesteld ter beschikking van den hoofdinspecteur der militaire administratie.

Belast: met de waarneming der betrekking van loods bij het loodswezen op de Oostkust van Borneo, K. Dekker, thans loods te Soerabaja.

WISBRUN & LIFFMANN.
Veenestraat 35-37 - Tel. 2503. - Den Haag.
DAMES MODEARTIKELEN.
ZIJDEN STOFFEN, FLUWEELEN, KANTSTOFFEN.
ALLE SOORTEN GARNEERINGEN, ENZ.
BALARTIKELEN.

Telef. H 7857 **J. B. HEIJDEMAN,** Telef. H 7857
CONFISEUR. Valeriusstraat 3. PATISSIER.

Speciaal adres voor INDISCHE SPEKKOEK.

M. VISSER,
voorh. A. J. RODBARD.

Spuistraat 69 - DEN HAAG - Telefoon 5470.

Fabriek en Magazijn van Gouden-, Zilveren en Diamantwerken
REPARATIE-INRICHTING.

Marque Déposée „AU-CONDOR”

LA HAYE PAYS BAS. PLEIN 8.

FRED. MOMMAERTS-DEGELLER

Tabacs, Cigares et Cigarettes de toute 1re qualité

Exportation Importation

EMBALLAGE SPÉCIAL POUR LES INDES

Grand Hotel Café-Restaurant „VICTORIA”.

Spuistraat 16 DEN HAAG Telefoon 3768.

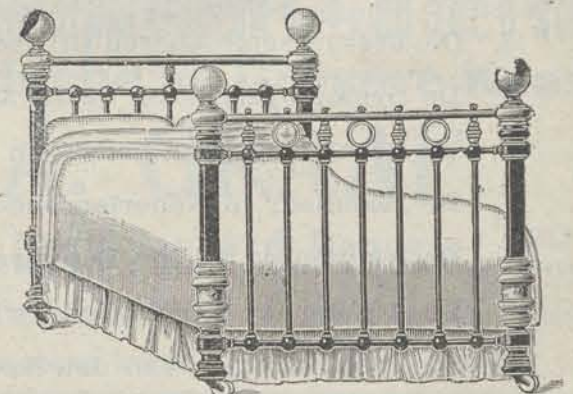
Gunstig gelegen in het midden der stad.
Lift — Electrisch Licht — Centrale Verwarming.
80 Kamers en Salons.

PLATS DU JOUR 50 CT — DINERS VAN f 1.50 EN HOOGER.
Meest bezochte Café en Restaurant van Den Haag.

J. DEN HARTOG.
gedurende 15 jaar Gérant van Rest. RICHE.

H. S. VAN HASSELT
KLEERMAKER
NOORDEINDE 94 - DEN HAAG

Th. A. A. SIMONIS,
GROENMARKT 34, over de Prinsestraat.
TELEFOON 2535. DEN HAAG.

Specialiteit in **BEDDEN.**

Groote keuze vanaf het beste tot het eenvoudigste.

Magazijn gesloten van half een tot twee uur.

Vereeniging OOST en WEST.

Afdeeling 'S-GRAVENHAGE.

Aan het Bureau **Laan van Meerdervoort 187**, zijn van 10—12 en van 2—4 uur inlichtingen te bekomen omtrent de volgende personen die werk zoeken.

Deze inlichtingen zijn ook te verkrijgen op schriftelijke aanvraag bij den Secretaris der Commissie voor hulp aan werkzoekenden, den heer **J. A. SOETENS, Frederik Hendriklaan 155.**

Vijf Dames voor pianolessen.
Een Heer voor muzieklessen.
Een Dame voor kantoorwerkzaamheden in Indië.
Twee Dames voor teeken- en schilderlessen.
Twee Dames voor lessen in de Fransche-, Duitsche- en Engelsche taal.
Eene Dame voor lessen in de Fransche taal.
Vijf Dames als kinderjuffrouw naar Indië.
Een Dame als hoofd der huishouding.
Een dame voor Fransche en Italiaansche conversatielessen.
Eene dame voor Paedagogische adviezen.
Eene Dame voor handwerklessen.
Drie Dames voor Vioollessen.

Een Dame voor zanglessen.
Eene Dame voor schrijf-, kopiëer- en vertaalwerk.
Een Dame voor lessen in machineschrijven, stenografie en moderne talen.
Een Dame voor ademgymnastiek en hygiënisch spreken
Een Dame voor opleiding admissie examen H. B. S. en Gymnasium.
Een Dame voor lessen aan spraakgebrekkigen.
Twee Dames voor het waarnemen der huishouding.
Een dame als Lectrische of Dame van Gezelschap.
Een Dame als Stenotypiste voor Indië.
Drie heeren voor lessen in de Maleische en Javaansche taal en Indisch Staatsrecht.
Een Dame voor het waarnemen der huishouding.

Indische Dienstboden kunnen zich aangeven in **Laan van Meerdervoort 187** voor eene verandering van dienst, of een dienst bij een naar Indië terugkeerende familie; hetzij schriftelijk of mondeling; voor eene voorloopige opname tot het tijdstip van weder in dienst treden bestaat geen gelegenheid.

Leden van „Oost en West”, geen direct belanghebbende, worden verzocht zoo noodig hunne hulp hierin te willen verleen.

OPGAVE van Leden der Vereeniging „Oost en West”, die zich beschikbaar stellen voor het geven van privaatlessen in Indische talen.

A. H. J. G. WALBEEHM, van Lumeystr. 100,	's-Gravenhage,	{ Javaansch.
D. A. P. KOK, Marialaan 162a,	Lochem.	{ Maleisch, gediplomeerd.
Mr. E. RIJKE, Witte Singel 46,	Leiden	{ Javaansch.
		{ Maleisch.
		{ Madoereesch.
H. Th. KAL, Laan van Meerdervoort 239	's-Gravenhage,	{ Javaansch.
		{ Madoereesch.
S. TAGOR, Inl. Veearts, van Speijkstraat 1,	Utrecht,	{ Maleisch.
		{ Soendaneesch.
		{ Battaksch.

LEDEN, die in deze opgave opgenomen wenschen te worden, kunnen zich opgeven aan den Secretaris der Vereeniging, Heulstraat 17, 's-Gravenhage.

** Bij het INFORMATIE-BUREAU van de Vereeniging „Oost en West”, Heulstraat 17, Den Haag, zijn de navolgende werkjes verkrijgbaar:

a. Jaarverslag der Vereeniging, 1911, geldelijke verantwoording van het Hoofdbestuur over het jaar 1911, enz,

en

Opgave van de Eereleden, de samenstelling der verschillende besturen en commissies.

Prijs: 1 exemplaar f 0.20 en f 0.03 frankeerkosten.

b. Een Boekje over onze Oost voor hen, die er niet geweest zijn.

door J. H. en H. B.

Prijs: 1 exemplaar f 0.10. 50 ex. f 2.80.

voor Departementen en Leden der „Maatschappij tot Nut van het Algemeen” f 2.20 per 50 ex., plus 25 cent voor frankeerkosten.

c. Onze Oost II. Iets over den Inlander en zijn Zieleleven.

door T. J. BEZEMER.

Prijs: 1 exemplaar 5 cent. 50 ex. f 2.—;

voor Departementen en Leden der „Maatschappij tot Nut van het Algemeen” f 1.55 per 50 ex., plus 25 cent voor frankeerkosten.

** Bij het INFORMATIE-BUREAU van de Vereeniging „Oost en West”, Heulstraat 17, de Firma MARTINUS NIJHOFF, Lange Voorhout 9, Den Haag, en andere Boekhandelaren zijn verkrijgbaar:

a. Onze West:

De Kolonie Suriname, door REMAN IRIS;

II. **De Kolonie Curaçao**, door M. VICTOR ZWIJSEN, Oud-Rector van het Colegio „Santo Tomás” te Curaçao. Prijs per exemplaar f 0.25 en f 0.03 frankeerkosten

b. Staats- en part. betrekkingen in onze Overzeesche Bezittingen; Werkkring en Vooruitzichten.

- No. I. **De Bestuursambtenaren in Nederlandsch-Indië.**
Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
- No. II. **De Geëmployeerde bij de Javasuiker-Industrie.**
Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
- No. III. **De Rechterlijke Ambtenaar in Nederlandsch-Indië.**
Prijs: f 0.15 per exemplaar en f 0.01 frankeerkosten.
- No. IV. **De Ingenieur in Nederlandsch-Indië.**
Prijs: f 0.40 per exemplaar en f 0.03 frankeerkosten.
- No. V. **De Ambtenaar bij het Boschwezen in Nederlandsch-Indië.**
Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
- No. VI. **De Ambtenaar bij het Onderwijs in Nederlandsch-Indië.**
Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.03 frankeerkosten.
- No. VII. **De Vooruitzichten van den Nederlandschen arts in Nederlandsch-Indië.**
Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.03 frankeerkosten.
- No. VIII. **De Ambtenaar bij den dienst der in- en uitvoerrechten en accijnzen in N.-Indië.**
Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
- No. IX. **De Ambtenaar bij de Gouvernements-Marine in Nederlandsch-Indië.**
Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.

HOOGENSTRAATEN's

Soepen en Saucen de geurigste!
HOOGENSTRAATEN's

Fijne Groenten de fijnste!

HOOGENSTRAATEN's

Groenten blauw etiket de prijswaardigste!

W. HOOGENSTRAATEN & Co., Hofleveranciers,
Leiden.

Vleugels, Piano's Kunstspel-Piano's, Orgels

Verhuur PIANO's van f 5.- p. mnd of f 50.- p. j. af.
VLEUGELS „ f 8.- „ „ „ f 80.- „ „

REPARATIE - STEMMEN - RUIL.

Afdeeling Gebruikte Instrumenten.

Speciale Inrichting
voor het gereedmaken voor de TROPEN.

GOOSEN & SWAGERMAN
DEN HAAG - BOEKHORSTSTRAAT 149

HEINEKEN'S

Glazenwasscherij

STOOM JALOUZIEËN- EN ROLLUIKENFABRIEK

Fabriek van Geschilderde
: Gordijnen :
in meer dan 500 dessins
KLENUS Stofzuigmachine

Hof- en Rijksleveranciers
'S-GRAVENHAGE

Kettingstraat No. 6 - Telefoon 2478

RIPPEN

Pianohandel

PIET HEINSTRAT 42
ELANDSTRAAT 17.

Tel. 4683.

Verhuren Stemmen

Tel. H. 311. **DESTER SALON** Tel. H. 311.

F. HOEK,

PLEIN 15. DEN HAAG.

Speciaal-adres in: Oesters, Kreeften, Caviaar, enz.

Versche Zee- en Rivierisch.

VESTIGT U IN ARNHEM OF OMSTREKEN

VELP — STEEG — ELLECOM — DIEREN — OOSTERBEEK — HEELSUM — RENKUM.

Inlichtingen gratis Bureau V. V. V. Stationsplein 15, ARNHEM en bij de Secretarissen der verschillende V. V.'s.

GOUDA Theestooftjes

f 1.25 per stuk.

Brengt een bezoek aan **BOEATAN**
Magazijnen van **INDISCHE KUNSTNIJVERHEID**

GROBBE - COMESTIBLES

's-Gravenhage, Scheveningen, Rijswijk, vh. J. L. MEIJS & Zn.
Bankastr. Theresiastr. 87. Fred. Hendrikl. 70. Willemstraat 9.
Tel. 226. Tel. 444. Tel. 306. Tel. 49.

KOPERWERKEN

VAN DE ATELIERS

„CUPRERA”

's-GRAVENHAGE,

TELEPHOON 826. NIEUWE MOLSTRAAT 6-8

5825

Onze toonzaal en modelkamers zijn voor particulieren van 9—6 uur ter bezichtiging geopend.

Prinsestraat 26,
33 Telefoon 2791.

Hoffeveranciers.

Vischhandelaars
A. BOOT & ZOON.

Dagelijksche aanvoer van 1ste kwaliteit

Kralingsche Krimpzalm.

Versche Zee- en Riviervisch.

Zeeuwsche Oesters

HARING, KREEFTEN enz.

Minerale en Medicinale Wateren.

KUNSTTANDEN :: :: EN GEBITTEN.

:: 2 GULDEN ::

PER TAND OF KIES.

JULIUS LOHAN, Nieuwe Uitleg 34

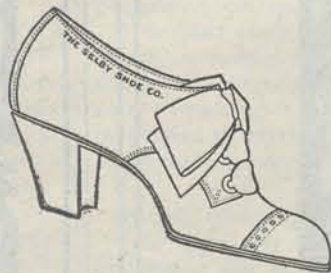
A. KOGELS & ZOON

Prinsestraat 52-56

TELEFOON 2825.

Alleenverkoop:

Lincoln Shoes.

Hanan Shoes.

Nieuwste kleuren
en modellen.

Indisch Restaurant

Vereeniging „OOST EN WEST”
LAAN v. MEERDERVOORT 187
Telefoon 2655.

INDISCHE KOKKIE

GROOTE VERScheidenheid van
OOSTERSCHE GERECHTEN.

Zorgzame en zindelijke bereiding verzekerd.

Billijk tarief.

TJOBALAH SATOE KALI,
TEMTOENANTI DATANG KEMBALI.

Diners vanaf f 1.75.

Plat du Jour à f 1.25.

Uitzending van allerlei Schotels en Gebakken met verhooging van bezorgloon.

VAN SEVENTER & PALUDANUS

: Kleermakers :

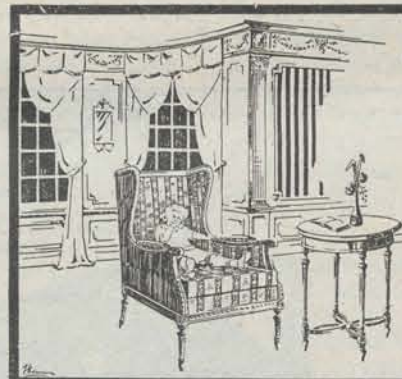
DEN HAAG. Telefoon 4214. HEERENGRACHT 38.

Prima Stoffen, Elegante Coupe, Solide Fournituren.

Uitsluitend Engelsche en Fransche Stoffen.

STALEN OP AANVRAAG.

Aanbevelend, VAN SEVENTER & PALUDANUS.

Gescher-
Kemper

Complete
Meubilering

Den Haag
Vlamingstraat. No 22

Confiserie en Chocolaterie Royales

J. A. KRUL.

Grand Salon de Rafrâichissements **NOORDEINDE 44,**

Steeds verkrijgbaar onze van ouds bekende
Indische SPEKKOEK à f 1.20.

DAGELIJKS VERSCHE

Roomboter voorzien van het **f 0.70**
Rijksbotermerk **f 0.75**
per 1/2 Kilogram

Dagelijks Versche Hoenderparkeieren 4, 4½ en 5 ct. p. stuk
Goudsche, Leidsche en Gruyère Kaas.

P. & A. GRAAF,

PIET HEINSTRAT hoek Jac. v. d. Doesstr., TELEL. 1814.

N. B. Het Rijksbotermerk waarborgt onvervalscheit en een normaal watergehalte. Bij f 10.— Cassabons wordt 15 cents terug betaald. 5603

GEBR. P. H. CAMINADA - Lange Houtstraat 3 - DEN HAAG - Telefoon 713.

Speciaal Adres voor alle optische Artikelen. - Brillen, Kijkers, enz.

Aanleg en onderhoud van Electr. Licht- en Schelgeleidingen.

Huishoudelijke-
en Keuken-Artikelen.
Kolen- en Gasfornuizen.

FRANS VAN WIJK & ZONEN
24 VLAMINGSTRAAT - DEN HAAG
TELEFOON 773.

Baden en Geysers.
Gas- en Elec. Ornamenten
Haarden en Kachels.

A. SCHRÖDER & Co.
Groenmarkt.

CONFECTIE AFDEELING.

ONTVANGEN: een mooie sorteering
Dames Sporthemden
en **Blouses.**

Peignoirs
in groote verscheidenheid van af f 4.— per stuk.

A. A. BOLT, Confiseur-Pâtissier.
Bankastraat 4c, 4d, 4e, 4f. Hofleverancier. 'S-GRAVENHAGE.

ECHTE INDISCHE SPEKKOEK.
Ook verkrijgbaar in „BOEATAN”, Heulstraat 19.

Hotel Café Restaurant „Alteburg”

Scheveningen. — Telefoon Sch. 438.

Geheel opnieuw gerestaureerd en naar de eischen des tijds ingericht. Prima Consumptie. Restaurant à la Carte den geheelen dag.

Aanbevelend, **C. J. DE MINJER, Directeur.**
5764 Voorheen Exploitant Hotel Wijkerbrug, Voorburg.

Fournisseurs de S. M. la Reine. Fournisseurs de S. M. la Reine Mère.

Specialité de SOIERIES.

Lainages, Cotons, Dentelles.

ROBES MI-CONFECTIONNÉES.
Dentelles de Bruxelles Variables.

Téléphone 2155

Maison de Nouveautés
Compagnie
Lyonnaise

9 Kneuterdijk - LA HAYE.

Kunstzalen
d'Audretsch.

HOOGHE WAL 16A.,
'S-GRAVENHAGE.

Voortdurende
Tentoonstelling

van
Schilderijen, Etsen en
Kunstvoorwerpen.

Geopend van 10—5,
Zondags van 2—5 uur.

Vrije Toegang.

VOOR

Gemeub. Woningen

wende men zich tot de

N.V. v. h. CORSMIT BROSSOIS,

Korte Voorhout 12a - Tel. 811.

ALTIJD WONINGEN BESCHIKBAAR.

J. A. M. MULDER, Uurwerkmaker.

Noordeinde 182-184 - Den Haag.

TELEFOON 7413.

Firma H. VAN BESOUW - BREDA

Ondergoederen naar maat	voor
: Uitzetten	: Dames
: Indische Uitrustingen	: en
	: Heeren

DEGELIJKE goederen uitmuntende boven elke fabrieksconfectie. **Gegarandeerd!**

Vertegenwoordiger(ster) dagelijks te ontbieden.

Telegram-Adres: BESOUW, Breda. - Interc. Telef. 504.